

Darīsim KOPĀ!

ŪDENS ZUDUMUS IEKĻAUS TARIFĀ?

Uzņēmumā *Rīgas ūdens* pastāsta, kā beidzies eksperiments ar ultraskaņas ūdens patēriņa skaitītājiem

8.–9. lpp.

SAŅEMT 50 TŪKSTOŠUS EIRO REMONTAM

6.–7. lpp.

Pašvaldības palīdzības programmas jaunajā kārtā sākas pieteikumu pieņemšana māju siltināšanas un bīstamu situāciju novēršanas remontdarbiem

№10 (158), oktobris 2021 www.kopaa.lv Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

KĀ SADZĪVOT AR JAUNAJIEM APKURES TARIFIEM?

**Apkures sezona
sākusies:
rīdzinieki gaida
rēķinus
un pašvaldības
palīdzību**

4.–5. lpp.

MĒS TO TIK ILGI GAIDĪJĀM!

Neliela māja Parādes ielā 3A tika pie jauna jumta.
Kas palīdzēja veikt sarežģīto remontu?

12. lpp.

SNIEGA TĪRĪŠANAI BŪS JAUNI NOTEIKUMI: VAI TAS IR SLIKTI VAI LABI?

Rīgas dome šajā mēnesī plāno izsludināt jaunās prasības lapu un sniega novākšanai, kā arī zāles pļaušanai, tādēļ labāk nebrīnīties un nesatraukties, redzot, ka mājas sētnieks pagalmu un zālienu uzkopj pavisam ne tā, kā iepriekš pierasts.

Zāles pļaušana

Skaidrs, ka arī turpmāk ap ēkām un tām pieguļošajās teritorijās, tāpat kā iepriekš, zāle būs jāpļauj regulāri. Nekas nav mainījies – zāles augstums nedrīkstēs pārsniegt 20 centimetrus.

Neapbūvētajās teritorijās būs jānopļauj tikai tās teritorijas, kas paverstas pret publisko vidi. Tas jādara ne retāk kā divas reizes gadā – līdz 30. jūnijam un līdz 15. septembrim. Papildus jāattīra divus metrus plata josla gar pievedceļiem, autostāvvietām, gājēju pārejām, celiņiem un laukumiem, kā

arī četrus metrus plata josla gar zemesgabala robežām. Zālāju augstums šajās zonās nedrīkst pārsniegt 20 centimetrus.

Lapu vākšana

Pašlaik Rīgā ir spēkā noteikumi, saskaņā ar kuriem īpašniekam jāvāc lapas visā zemesgabalā un tam pieguļošajā teritorijā. Jaunajā noteikumu redakcijā teikts, ka lapas jāsavāc līdz 31. oktobrim vai arī līdz nākamā gada 30. aprīlim, kad tās var sasmalcināt reizē ar pirmo zāles pļaušanu.

Joprojām nedrīkst pieļaut lapu un zaru uzkrāšanos uz koplietošanas ceļiem, pievedceļiem, gājēju celiņiem un bērnu, sporta vai citiem laukumiem, kā arī divu metru zonā ap autostāvvietu robežām.

Jaunajos teritoriju kopšanas noteikumos ir noteiktas prasības centralizētajai bioloģisko atkritumu izvešanai maisos, tai būs jānotiek laikā no 15. oktobra līdz 30. novembrim.

Sniega tīrīšana

Grozījumi Rīgas domes saistošajos noteikumos noteic, ka sētniekiem vairs nebūs pienākums pilnībā attīrīt gājēju celiņus no sniega un ledus, jo

šīs prasības dēļ augsne nonāk pārāk daudz sāl.

Pēc jauno noteikumu spēkā stāšanās sētnieki varēs tīrīt pat līdz 50% no kopējā celiņu platuma (attīrītajam celiņam jābūt vismaz 1,5 metrus platumam). Tādējādi tiek uzskatīts, ka pašvaldībai būs jāizved no pilsētas mazāk sniega.

Tāpat kā iepriekš, sētniekiem ziemas periodā būs jānodrošina celiņu attīrīšana līdz pulksten 8 no rīta. Turpmāk stingri aizliegts būs salikt sniegu kaudzēs tuvāk par pieciem metriem no krustojumiem vai gājēju pārejām.

Turpmāk Rīgas sētniekiem būs liegts cīnā ar apledējumu izmantot tik ērtu metodi – tīru sāli. Tā vietā viņiem nāksies kaisīt sāls un smilts maisījumus, kur sāls koncentrācija nedrīkstēs pārsniegt 20%. Pēc saskaņošanas ar lietusūdens kanalizācijas uzturētājiem, kaisīšanai būs atļauts izmantot arī vissmalkākās frakcijas šķembu materiālu.

Lai pilsētā mazinātu gaisa piesārņojumu ar putekļiem, ziemā pretslīdes nodrošināšanai izmantoto cieta materiālu atliekas vēlāk nāksies satīrīt. Šeit domātas šķembas un smilts paliekas.

Dzīvokļu īpašniekus un namu apsaimniekotājus, kuriem pēc noteikumos noteiktā ir jātīra viņu nekustamajam

īpašumam pieguļošās sabiedriskās teritorijas, atbalstīs, bez maksas piešķirot 50 kilogramus smiltis.

Teritoriju piespiedu uzkopšana

Rīgas domes noteikumi par ēku un tām pieguļošo teritoriju uzturēšanu un uzkopšanu ir ieviesti jau sen. Jaunajos noteikumu grozījumos teikts, ka, ja pats saimnieks nekopj tam piederošo teritoriju, pašvaldība var veikt uzkopšanu piespiedu kārtā.

Kā skaidro pašvaldībā, zemes īpašnieku vai māju uzreiz nesodīs. Vispirms viņš saņems brīdinājumu un uzaicinājumu pašam satīrīt savu un tai pieguļošo teritoriju. Ja īpašnieks turpinās ignorēt noteikumus, pašvaldība varēs noligt firmu un veikt zemesgabala piespiedu uzkopšanu. Īpašniekam pēc tam tiks izrakstīts rēķins par pakalpojumu, un viņš var būt pārliecināts, ka piespiedu uzkopšana izmaksās krietni dārgāk, nekā tas būtu maksājis, kopjot paša spēkiem.

Lēmumu par teritoriju piespiedu sakārtošanu pieņems Rīgas administratīvā inspekcija. Paredzams, ka jau 2021.–2022. gada ziemā šo sistēmu izmēģinās, lai uzlabotu kvalitāti ielu attīrīšanai no sniega. **K**

VAI DZĪVOKĻA RĒKINI PIEAUGS PĀR TREŠO DAĻU?

Jau pagājušajā sezonā, kad bija rekordzemas cenas par siltumenerģiju un elektroenerģiju, katrs piektais Latvijas iedzīvotājs ar grūtībām spēja apmaksāt rēķinus par dzīvokli. Patlaban daudzu komunālo pakalpojumu cenas ir ievērojami kāpušas, tāpēc ir paredzams, ka divistabu dzīvokļa apkures izmaksas Rīgā var palielināties aptuveni par 50 eiro.

Televīzijas programmas *De facto* žurnālisti kā piemēru bija izvēlējušies divistabu dzīvokli 37 kvadrātmetru platībā Rīgā, Purvciemā. Ir zināms, ka

2021. gada janvārī šī dzīvokļa īpašnieki saņēma rēķinu par 2020. gada decembrī saņemto siltumenerģiju apkurei 63,12 eiro apmērā.

Pieņemot, ka gaidāmā ziema būs tikpat auksta un sniegota kā pagājušī, rēķini par apkuri šim dzīvoklim pieaugs par 29,66 eiro un sasniegs 92 eiro. Tas nozīmē, ka kopējais rēķins par dzīvokļa lietošanu pieaugs no 122,76 eiro līdz 152,42 eiro mēnesī. Jāpiezīmē, ka šajos aprēķinos nav iekļautas elektroenerģijas izmaksas, kas daudziem lietotājiem ir palielinājušās par aptuveni 50%. **K**

FAKTS

ATGĀDINĀM!

Māju apsaimniekotājiem, kuru pārvaldīšanā ir dzīvokļu īpašnieku valdījumā nepārņemtie nekustamie īpašumi, ir pienākums līdz 15. oktobrim aprēķināt un izsniegt iedzīvotājiem jaunās apsaimniekošanas darba tāmes 2022. gadam, kā arī iepazīstināt klientus ar remontdarbu plānu.

Parasti dzīvokļu īpašnieki ar šiem plāniem var iepazīties uzņēmumu interneta vietnēs, bet pēc pirmā iedzīvotāja pieprasījuma pārvaldniekam ir pienākums izsniegt šo dokumentu izdrukā.

Līdz 27. novembrim iedzīvotājiem tiek dota iespēja daļēji apstrīdēt pārvaldnieka piedāvājumu vai izdarīt tajā savus labojumus. Šim nolūkam mājai ir jāsauc kopsapulce (lūgums neaizmirst ārkārtējās situācijas noteiktos ierobežojumus) vai arī jāpieņem lēmums, nesaucot kopsapulci, – ar rakstiskas aptaujas palīdzību. **K**

AIZSARGĀTIE LIETOTĀJI: KAS SAŅEMS 10 EIRO PIEMAKSU ELEKTRĪBAS RĒKINU APMAKSAI?

Parlamentārās koalīcijas partneri pieņēma lēmumu palielināt pabalstu aizsargātajām elektroenerģijas lietotāju grupām: maznodrošinātajām personām, daudzbērnu ģimenēm, 1 grupas invalīdiem un bērnu invalīdu vecākiem.

Pabalstu palielinās

No 1. septembra valsts automātiski nosedz daļu rēķina par elektroenerģiju 150 000 ģimeņu visā Latvijā šādos apmēros:

- trūcīgajām un maznodrošinātajām personām – par 5 eiro;
- ģimenēm ar bērnu invalīdu – par 5 eiro;

- 1. grupas invalīdiem vai viņu aizbildņiem – par 5 eiro;
 - daudzbērnu ģimenēm – par 10 eiro.
- Tuvākajā nākotnē par 10 eiro mēs palielināsim atbalstu katrai grupai, – solīja ekonomikas ministrs Jānis Vitenbergs.

Kā rīkoties, ja operators nepiemēro atvieglojumus?

Šeit jāpaskaidro, ka dažiem aizsargātajiem lietotājiem pie elektroenerģijas rēķinu apmaksas rodas problēmas ar kompensācijas saņemšanu – piegādātāji nelabprāt piemēro valsts garantēto atlaidi.

– Mūsu ģimenei ir maznodrošinātās ģimenes statuss, – stāsta rīdziniece Kristīne. – Mēs esam elektroenerģijas piegādātāja uzņēmuma *Alexia* klienti. Šis uzņēmums atsakās piemērot mums atvie-

lojumus, turklāt operators vēl saka tā: „Ja vēlaties saņemt atlaides, noslēdziet līgumu ar citu piegādātāju!” Vai tas ir pareizi?

Ekonomikas ministrijā paskaidro, ka šāda situācija ir iespējama: – Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 345 *Aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojuma noteikumi* atlaidi var saņemt jebkura elektroenerģijas piegādātāja klients, bet šādu atlaižu piešķiršana piegādātājiem nav obligāta. Patlaban atvieglojumus aizsargātajiem lietotājiem sniedz tikai *TET* un *Latvenergo*.

Ekonomikas ministrijā norāda, ka ikvienam lietotājam ir tiesības mainīt elektroenerģijas piegādātāju, sākot no katra mēneša pirmā datuma. Tikai jāievēro nosacījums – ja līgumā ar iepriekšējo piegādātāju ir noteikta soda nauda par līguma pirmstermiņa pārtaukšanu, tad, mainot operatoru, klientam soda nauda būs jāsamaksā. **K**

VAKCINĒTIEM SENIORIEM PALĪDZĒS APMAKSĀT APKURES RĒKINUS

Finanšu ministrija un Labklājības ministrija ir vienojušās par jauna atbalsta veida ieviešanu senioriem, kuri ir pabeiguši pilnu vakcinācijas kursu pret vīrusu Covid-19. Paredzams, ka šie seniori piecu mēnešu laikā varēs saņemt līdz 20 eiro lielu pabalstu energoresursu pakalpojumu apmaksai.

Labklājības ministrija plāno, ka pabalstu izmaksas sāksies jau decembrī un turpināsies līdz aprīlim.

Seniori, kuri pret vīrusu Covid-19 vakcinēsies līdz šī gada 30. novembrim, pabalstu varēs saņemt visu piecu mēne-

šu periodā. Ja seniors beigs vakcināciju tikai decembrī, tad pabalsts viņam pieņāksies tikai četrus mēnešus, ar pirmo izmaksu – janvārī.

Pagaidām nav saprotams, vai pabalstu saņems pilnīgi visi seniori vai tikai tie, uz kuru vārda ir noslēgti līgumi ar māju apsaimniekošanas uzņēmumiem un elektrības vai siltuma piegādātājiem. **K**

PIE MĀJAS NOKRITA KOKS: KĀ RĪKOTIES?

Oktobra sākumā spēcīgais vējš nolauza daudz lielu un mazu koku, dažos gadījumos cieta tikai neveiksmīgi novietotas automašīnas, bet divos gadījumos koki (vai lieli to zari) trāpīja cilvēkiem.

Kā rīkoties gadījumā, ja pie mājas ir aizlauzts vai tikai daļēji nolūzis koks, kas jebkurā brīdī var nokrist? Kā paskaidroja Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldē, šādos gadījumos mājas iedzīvotājiem vai situācijas lieciniekiem jāizsauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki: „Ja koks vai zars ir nokritis publisko apstādījumu vai mācību iestādes teritorijā, jāziņo Rīgas domes Mājokļu un vides departamentam.”

Ja koks vai zari ir nokrituši privātpašuma teritorijā, tad zemesgabala īpašniekiem vispirms jāaicina glābšanas dienesta pārstāvji bīstamās situācijas novēršanai, pēc tam – kritušais koks jāaizvāc patstāvīgi.

Pagājušajā gadā no Rīgas pilsētas publiskajām teritorijām tika izvesti 220 krituši un bīstami koki, bet šī gada deviņos mēnešos – jau 167 koki. **K**

IR LAIKS ABONĒT

**Darīsim
KOPĀ!**

**2022. GADĀ
SAŅEMIET AVĪZI
SAVĀ PASTKASTĪTĒ!**

**Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem,
tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!**

**Noformējiet abonementu tuvākajā
Latvijas Pasta nodaļā
vai internetā abone.pasts.lv!**

„Darīsim Kopā!” INDEKSS – 1255

**ABONĒŠANAS CENA GADAM –
tikai 8,64 eiro**

2022. gadā mēs būsim kopā ar jums KATRU MĒNESI

Akciju sabiedrība
**RĪGAS NAMU
APSAIMNIEKOTĀJS**

**Pārvaldam un apsaimniekojam
dzīvojamās mājas!**

**Gaidīti visi, kuri vēlas saņemt
izdevīgus piedāvājumus un tarifus!**

**Vācijas ražotāja
apkures radiatori
“KERMI”**

25% atlaide
no veikala
cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības
izlīdzināšana

**Tālr. 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga**

AVĪZI BEZ MAKSAS VAR SAŅEMT:

- **Veselības centrā 4, Krišjāņa Barona ielā 117**
- **Bolderājas poliklīnikā, Kapteiņu ielā 7**
- **Rīgas domes Labklājības departamentā,
Baznīcas ielā 19/23**
- **Rīgas Sociālā dienesta**
 - Teritoriālajā centrā **Avoti**, Avotu ielā 31, k-2
 - Teritoriālajā centrā **Bolderāja**,
Mežrozīšu ielā 43
 - Teritoriālajā centrā **Vidzeme**,
Vidrižu ielā 3, Brīvības gatvē 266
 - Teritoriālajā centrā **Purvciems**, Ieriķu ielā 2b
 - Teritoriālajā centrā **Pļavnieki**, Salnas ielā 2
 - Teritoriālajā centrā **Āgenskalns**,
Ed. Smiļģa ielā 46, Ziepju ielā 13
 - Teritoriālajā centrā **Dzirciems**, Baldones ielā 2
 - Teritoriālajā centrā **Ziemeļi**, Hanzas ielā 7
 - Kultūras centrā **Imanta**, Anniņmuižas bulvārī 29
 - Kultūras centrā **Iļģuciems**, Lidoņu ielā 27, k-2
- **Rīgas namu apsaimniekotāja filiālēs:**
 - Gogoļa ielā 5, Rīgā
 - Daugavas ielā 1, Salaspilī
- **Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās**
- **Jūrmalā, Skolas ielā 50, Jūrmalas apsaimniekotāju
asociācijas birojā**
- **Jūrmalā, Raiņa ielā 110, aptiekā**
- **Jūrmalā, Nometņu ielā 10, aptiekā**

**Nākamo „Darīsim Kopā!” numuru
gaidiet 23. novembrī**

**Darīsim
KOPĀ!**

Avīze
„Darīsim
Kopā!”

Izdevējs:

SIA „EGO projekts”

Reģistrācijas numurs: 000703294

Tālrunis: 29172377

<http://www.kopaa.lv>

E-pasts: info@kopaa.lv

Rīga, Gogoļa iela 5, LV-1011

Iznāk sadarbībā ar Rīgas

apsaimniekotāju asociāciju

Iespiests: SIA „Poligrāfijas grupa

Mūkusalā”

Tirāža: 20 000

TARIFI SASNIEDZ REKORDUS

Uzņēmums Rīgas siltums jau paziņojis par apkures un karstā ūdens izmaksu sadārdzināšanos. Kādu palīdzību iedzīvotājiem sniegs pašvaldība?

Liene VARGA

Sagaidāms, ka no 2021. gada 1. novembra Rīgā atkal paaugstināsies uzņēmuma *Rīgas siltums* tarifs. Tādējādi elektroenerģijas cena vairāku mēnešu laikā pieaugs par 47% un sasniegs vēsturisko maksimumu – 66,76 eiro/MWh. Vai tiešām šāds paaugstinājums bija neizbēgams? Kurš rīdziniekiem palīdzēs norēķināties par apkuri un karsto ūdeni? Atbild eksperti.

Regulators: „Gāze sadārdzinās visā pasaulē”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas priekšsēdētāja **Alda Ozola**:

– Pagājušajā gadā apkures tarifs Rīgā bija zemākais starp 30 lielākajām Latvijas pilsētām. Patlaban *Rīgas siltuma* tarifs tiek paaugstināts, bet jāatzīst, ka līdzīga situācija vērojama arī citās pilsētās, kur siltumenerģijas ražošanai galvenais kurināmais ir gāze.

Sadārdzināšanās cēlonis ir straujš dabasgāzes cenas kāpums visā Eiropā, un tas ir galvenais faktors, kas ietekmē galējo siltumenerģijas tarifu. Salīdzinājumam, biomasas, ko izmanto siltuma ražošanai, cenas svārstās minimāli, taču, lai siltumražošanas uzņēmumi pārkārtotu ražošanu no gāzes uz ekonomisko šķeldu, ir jāiegulda milzu līdzekļi modernizācijā, kas tāpat ietekmēs tarifu.

1. oktobrī Sabiedrisko pakalpojumu regulators apstiprināja tarifu izmaiņas 14 siltumenerģijas ražotājiem Latvijā. Vēl 16 uzņēmumu iesniegtās tarifu izmaiņas ir izskatīšanas procesā. Tas nozīmē, ka šoruden tarifu izmaiņas var stāties spēkā teju pusei siltuma piegādātāju.

Interesanti, ka ne visi uzņēmumi, kas siltumenerģijas ražošanai izmanto gāzi, paziņo par tarifa paaugstināšanu. Dažās pilsētās, kur siltumenerģiju iegūst koģenerācijas režīmā (siltumenerģija kā blakusprodukts atdalās elektroenerģijas ražošanā, kas patlaban ir rentabla prece ar augstu cenu), siltumenerģijas tarifs ne tikai nepaaugstinās, bet, tieši pretēji, – samazinās.

Ja pieminējam kurināmā cenas, vietā atgādināt, ka Latvijai nav savu gāzes krājumu, uzņēmēji to pērk biržā. Diemžēl pašlaik visā Eiropā pēc gāzes novērojams liels pieprasījums. Šādu situāciju ir radījusi vairāku cēloņu sakritība vienlaikus: pagājuši ziema un aukstais pavasaris ir ievērojami

Latvijai nav savu gāzes krājumu, uzņēmēji to pērk biržā. Diemžēl pašlaik visā Eiropā pēc gāzes novērojams liels pieprasījums. Šādu situāciju ir radījusi vairāku cēloņu sakritība vienlaikus: pagājuši ziema un aukstais pavasaris ir ievērojami iztukšojuši atsevišķu valstu gāzes krātuves.

iztukšojuši atsevišķu valstu gāzes krātuves; gāze ir ļoti pieprasīta, atjaunojoties ekonomikai, īpaši Āzijas reģionā. Trešais gāzes pieprasījuma pieauguma cēlonis ir ekoloģiskās domāšanas ietekme – pat tādas valstis kā Polija cenšas atteikties no akmeņogļu izmantošanas un sāk pārkārtot ražošanu uz gāzi.

Tā visa rezultātā gāzes cena no 2020. gada jūnija līdz šī gada vasarai ir palielinājusies desmit reizi (no 5,12 eiro/MWh līdz 63,09 eiro/MWh), turklāt cenu kāpums turpinās. Līdz 2022. gada pavasarim cerības uz cenas samazināšanos nav reālas (starp citu, pastāv šaubas, vai gāzes cena kļūs lētāka arī vasarā).

Latvija ir izdevīgākā stāvoklī nekā daudzas Eiropas valstis, jo mums ir Inčukalna gāzes krātuve. Gāzes sūkņošana Inčukalnā sākas jau pavasarī un turpinās 2021. gada vasarā, kad cenas nebija

tik augstas kā pašreiz, tādēļ vietējie komersanti šo gāzi joprojām var piedāvāt patērētājiem par saudzējošāku cenu nekā vidēji Eiropā.

Vēl viens faktors, kas ietekmē siltumenerģijas cenu, ir CO₂ emisijas kvotas. Pēdējo mēnešu laikā kvotas cena nepārtraukti pieaug, arvien mazāk uzņēmumu kvotas var saņemt bez maksas. Tā kā pieprasījums pēc kvotām palielinās, pieaug arī cenas (no 24,01 eiro par tonnu 2020. gada janvārī līdz 62,37 eiro par tonnu 2021. gada septembrī).

Lai pārskats būtu pilnīgs, vēl jāapskata šķeldas izmaksas, jo šo kurināmo Latvijā izmanto *zaļās* siltumenerģijas ražošanai. Lielākajai daļai ražotāju šķeldas cena beidzamo trīs sezonu laikā bijusi nemainīga vai pat samazinājusies. Piemēram, Rīgā un Rīgas rajonā 2019./2020. gada sezonā komersanti šķeldu iepirkusi vidēji par 16,97 eiro/MWh, bet 2021./2022. gada sezonā – par 15,55 eiro/MWh. Atsevišķos gadījumos tas ļāvis apturēt siltumenerģijas tarifa pieaugumu.

Kā uzraugošā iestāde – Sabiedrisko pakalpojumu regulators – mēs nekādi nevaram ietekmēt attaisnotu cenu pieaugumu. Mēs tikai atgādinām pašvaldībām un siltuma ražotājiem par nepieciešamību rēķināties ar gāzes cenu dinamiku un novērtēt ilgtermiņa investīcijas, lai sāktu *zaļās* siltumenerģijas ražošanu.

Turklāt mēs saskaramies ar situācijām, kad elektrības un gāzes piegādātāji vienpusēji kārtā piedāvā klientiem mainīt līguma noteikumus (piekrist tūlītējai pakalpojuma cenas palielināšanai – *red. piezīme*). Mūsu uzdevums ir palīdzēt iedzīvotājiem aizsargāt viņu tiesības saņemt pēc iespējas lētāku pakalpojumu.

Siltumtikli: „Cīnāmies pret cenu kāpumu, kā spējam”

Uzņēmuma *Rīgas siltums* valdes priekšsēdētājs **Normunds Talcis**:

– Iesākumam – nedaudz skaitļu. Siltumenerģiju mēs piegādājam 5603 dzīvojamām mājām (70%) un 2448 citiem objektiem (30%). Rīgā ir 52 siltumcentri, no kuriem 45 pieder pašam uzņēmumam *Rīgas siltums*, divi – uzņēmumam *Latvenergo*, bet vēl pieci – nelieliem komercražotājiem. Savos siltumcentros mēs ražojam tikai 32% no nepieciešamās enerģijas, bet 68% – iepirkam. Gada aukstajos mēnešos lielāko iepirkuma daļu nodrošina *Latvenergo* (44,7%).

Šogad mēs savlaicīgi uzņēmumam *Latvenergo* pieprasījām informāciju par plānoto siltumenerģijas tarifu pārdodamajai enerģijai. Pamatojoties uz saņemto informāciju, piedāvājām no 1. novembra paaugstināt *Rīgas siltuma* tarifu līdz 66,76 eiro/MWh (plus PVN). Tiesa, *Latvenergo* apgalvo, ka ir gatavs piešķirt mums atlaides gadījumā, ja mēs pārskatīsim biznesa modeli.

Pašlaik mēs reizi nedēļā izsludinām konkursu par noteikta siltumenerģijas daudzuma iepirkumu no mazajiem ražotājiem, izstrūkstotās vajadzības pēc siltumenerģijas sedz *Latvenergo*. Savukārt *Latvenergo* mums piedāvā ņemt vērā cenu svārstības atsevišķās nedēļas dienās vai pat diennakts stundās. Patlaban no *Latvenergo* esam pieprasījuši informāciju par to, kāda būs siltuma cena, ja mēs tirgu sadalīsim divās daļās: nedēļas un dienas (vai pat stundu). Paskatīsimies, kāda būs atbilde.

Mēs esam izdarījuši visu iespējamo, lai izvairītos no tarifu pieauguma. Šogad ekspluatācijā nododam divas termocentrāles: TEC *Imanta*, kas tika būvēta no jauna, un TEC *Daugavgrīva*, kura piedzīvoja modernizāciju. Rezultātā jau 50% pašu ražotā siltuma būs no šķeldas, bet atlikušo 50% saražošanā nāksies izmantot dārgo gāzi. Salīdzinājumam, 2004./2005. gada sezonā šķeldu varējām izmantot tikai 4,2% no visas nepieciešamās siltumenerģijas saražošanas.

Tātad ekonomiskā *zaļā* siltumenerģija, ko *Rīgas siltums* saražo savās TEC, ir 16% no kopējā siltuma patēriņa Rīgā. Jāatzīmē, ka mums ir vēl meitas uzņēmums *Rīgas BioEnerģija*, kas savā katlumājā ar jau 48 MWh siltumu ražo, izmantojot šķeldu. Tas dod rīdziniekiem vēl 12% *zaļās* siltumenerģijas. Uzņēmuma plānos ir vēl vienas tādas pat katlumājas būvniecība, kas papildu dos vēl 12% lētāku un ekoloģisku siltumu.

Pēc mūsu datiem, siltumenerģijas iepirkuma cena no neatkarīgajiem ražotājiem Rīgā gada laikā palielinājusies par 102%, bet uzņēmuma tarifs patlaban palielinās tikai par 47%. Tarifa noturēšana ir uzņēmuma lielākais sasniegums.

Vēl kāds svarīgs siltumenerģijas ražošanas aspekts – *Rīgas siltums* savas siltuma daļas saražošanai gāzi iepērk pats. Gāzi visai apkures sezonai mēs iegādājamies savlaicīgi (jau vasarā) par ļoti labu cenu – 24,25 eiro/MWh. Tas gan ir nedaudz dārgāk nekā pērn (20 eiro/MWh), bet šo pieaugumu mēs pat neiekļāvam tarifā, jo spējam to kompensēt uz uzņēmuma peļņas rēķina.

Neskatoties uz visu, tarifi joprojām pieaug. Ko darīt patērētājiem, lai kompensētu cenu pieaugumu? Mūsu mājaslapā www.rs.lv apskatīti iespējamie risinājumi: mājas siltināšana, individuālās regulēšanas un siltuma uzskaites sistēmas uzstādīšana dzīvokļos.

Atkārtosim jau zināmos faktus: līdz 35% siltuma māja zaudē caur sienām, līdz 10% – caur logiem, līdz 15% – caur ārdurvīm un nenosiltinātu pagrabu. Pirms kāda laika, kad apkures tarifs Rīgā bija zems, iedzīvotājiem nebija intereses mājas kopējos līdzekļus ieguldīt siltināšanā. Nu ir pienācis brīdis, kad par to pastiprināti jādomā.

Alokatoru (individuālo siltumenerģijas sadalītāju) un regulatoru uzstādīšana uz radiatoriem katrā dzīvoklī atstāj iespaidu uz iedzīvotāju parradumiem. 2014./2015. gadā mēs uzstādījām šo sistēmu mājā Ulbrokas ielā 13 k-5 un piecu gadu laikā pārliecinājāmies, ka tā ļauj iedzīvotājiem ietaupīt aptuveni 20% siltuma, kas ir viena piektā daļa no kopējā patēriņa.

Turklāt mēs katru gadu lietotājiem atgādīnām, ka temperatūras pazemināšana telpās tikai par 1 grādu ļauj samazināt apkures rēķinus par 5%.

Pārvaldnieks: „Jādomā par siltināšanu”

Rīgas namu pārvaldnieka valdes priekšsēdētājs **Ronalds Neimanis**:

– Mūsu uzņēmumā realizācijas stadijā ir aptuveni 100 ēku siltināšanas projektu, piesaistot Eiropas fondu līdzekļu līdzfinansējumu. Daudzas mājas gatavo līdzīgus pieteikumus nākamajam šīs programmas posmam, tiesa, šī posma nosacījumi pagaidām nav pilnībā zināmi.

No vienas puses, siltumenerģijas cenas kāpums motivē iedzīvotājus siltināt savas mājas. No otras puses, potenciālais labums no siltināšanas samazinās, ņemot vērā augstās renovācijas darbu izmaksas. Mēs visi zinām, cik ļoti 2021. gada laikā ir sadārdzinājušies būvniecības pakalpojumi un būvmateriāli.

Mēs veicam siltināšanas darbus mājās arī bez *Altum* programmas piesaistes. Šim nolūkam mēs izveidojam remontdarbu plānus, kurus katrā mājā īsteno no dzīvokļu īpašnieku kopējiem uzkrājumiem. Šādi darbi ir logu un durvju nomaina, jumtu remonts un lokāli siltināšanas darbi. Šogad mēs veicām šādus darbus 18–19 miljonu eiro apmērā.

Mēs izvērtējam savas iespējas nākotnē klientiem piedāvāt regulatoru un alokatoru uzstādīšanu dzīvokļos. Piedāvājums ir vilinošs, jo tas ļauj ar salīdzinoši nelieliem izdevumiem personalizēt siltuma patēriņu katrā dzīvoklī. Tas nozīmē, ka pēc alokatoru uzstādīšanas katrs iedzīvotājs pats izlemj, kā regulēt siltuma padevi dzīvoklī, cik bieži atvērt logus vēdināšanai un cik rezultātā maksāt.

Vārdū sakot, ir visi priekšnoteikumi alokatoru uzstādīšanai. Cita lieta, ka bez lielas visas mājas siltumapgādes sistēmu pārbūves to var izdarīt tikai 119. sērijas mājās.

Saprotams, ka *Rīgas siltuma* tarifu pieaugums ietekmēs sociālās palīdzības apmēru Rīgā.

Līdz 2021. gada beigām mēs plānojam tērēt

6,5 miljonus eiro, aptuveni 30% no šīs summas tiks novirzīti apkures rēķinu segšanai.

Pašvaldība: „Pašiem trūcīgākajiem – palīdzēsim!”

Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs **Viesturs Kleinbergs**:

– Rīgas domes rīcībā ir vairāki instrumenti, lai palīdzētu tiem iedzīvotājiem, kuri nevar nokārtināties par dzīvokli. Sāksim ar to, ka 2021. gadā ir mainījies ienākumu sliekšnis, kas Latvijas iedzīvotājiem ļauj iegūt maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusu un attiecīgos pabalstus. Sakarā ar to maznodrošināto skaits Rīgā kopš gada sākuma ir samazinājies no 11 000 uz 6000, turpretī trūcīgo skaits ir pieaudzis no 5000 līdz 8000.

Svarīgs faktors, ka 63% maznodrošināto personu un 93% trūcīgo personu, kurām ir tiesības uz dzīvokļa pabalstu, ir vecuma pensijas saņēmēji vai invalīdi. Sanāk, ka valsts nav parūpējusies par to, lai cilvēki varētu ne nu dzīvot, bet vismaz izdzīvot ar minimālo pensiju. Rūpes par šīm personām tagad gulstas uz pašvaldību.

Saprotams, ka *Rīgas siltuma* tarifu pieaugums ietekmēs sociālās palīdzības apmēru Rīgā. Līdz 2021. gada beigām mēs plānojam tērēt 6,5 miljonus eiro, aptuveni 30% no šīs summas tiks novirzīti apkures rēķinu segšanai.

Šogad Rīgā dzīvokļa pabalstu saņēma 7922 iedzīvotāji, liela daļa ir pensionāri vai invalīdi, otrajā vietā ir ģimenes ar bērniem. Esam apbrīnājuši, ka līdz gada beigām sakarā ar tarifu pieaugumu dzīvokļu pabalstiem papildus nāksies piešķirt aptuveni 440 000 eiro. Savukārt 2022. gadā šim sociālā pabalsta veidam papildu izdevumi būs 1,5 miljoni eiro.

Svarīgi saprast, ka cilvēkiem vai ģimenēm, kas pēc ienākumu līmeņa kvalificējas dzīvokļa pabalsta saņemšanai, pēc tarifu paaugstināšanās izdevumi rēķinu apmaksai nemainīsies. Starpību tarifā viņu vietā segs pašvaldība.

Mēs esam sākuši pārrunas ar uzņēmumu *Rīgas namu pārvaldnieks* par to, kā sociālais dienests varētu laikus saņemt ziņas par iedzīvotājiem, kuri nespēj samaksāt dzīvokļa rēķinus sociālu iemeslu dēļ. Mēs gribētu uzzināt par šādiem iedzīvotājiem pēc iespējas ātrāk, kamēr viņiem nav uzkrājušies lieli parādi par dzīvokli. Saskaroties ar šādām problēmām, lūgums visiem rīdziniekiem – pēc iespējas ātrāk vērsties Rīgas domes sociālajā dienestā.

Izpilddirektors: „Mūsu uzņēmumi neiekasē nokavējuma naudu”

Rīgas izpilddirektors **Jānis Lange**:

– Sākot ar pagājušo sezonu, *Rīgas pašvaldībai* piederšie uzņēmumi *Rīgas ūdens*, *Rīgas siltums* un *Rīgas namu pārvaldnieks* nepiemēroja nokavējuma naudu gadījumos, ja iedzīvotājiem bija izveidojušies parādi. Mēs sekosim tam, lai mūsu uzņēmumi šo stratēģiju ievērotu arī turpmāk.

Vai mēs varam izmantot šo mūsu uzņēmumu peļņu, lai kompensētu iedzīvotājiem tarifu pieaugumu? Varam, un labākais veids, kā to izdarīt, ir izmaksāt peļņu dividendēs Rīgas domei, bet pašvaldība pēc tam šo naudu var izmantot sociālo

programmu finansēšanai. Principā tieši tā tas arī notiek.

Pašam *Rīgas siltumam* daļa peļņas jānovirza siltuma zudumu samazināšanai un kurināmā veidu diversifikācijai, lai nākotnē ražotu lētāku siltumenerģiju. Tie ir mūsu galvenie mērķi.

Latvenergo: „Gāzi pamazām aizstās ūdeņradis”

Latvenergo Regulācijas nodaļas vadītājs **Kristaps Ločmanis**:

– Kā zināms, *Latvenergo* saražo 45% no Rīgā nepieciešamās siltumenerģijas. Mums kļūst skaidrs, ka visa enerģētikas nozare strauji mainās un pirmajā plānā izvirzās enerģijas ražošana no atjaunojamiem resursiem un tās patstāvīga ražošana (piemēram, ar mājai uzstādītiem saules paneļiem – *red. piezīme*).

Mūsu jaunā stratēģija paredz, ka nākotnē *Latvenergo „portfelī”* būs arvien vairāk enerģijas, kas saražota ar vēja un ūdens palīdzību. Jaudas, ko patlaban izmanto elektroenerģijas un siltuma ražošanai ar gāzi, mēs plānojam pakāpeniski nomainīt uz neitrāliem kurināmā veidiem, piemēram, uz ūdeņradi.

Mēs vēlamies palīdzēt visiem patērētājiem, kuri gribēs paši ražot enerģiju un to pārdot kopējā tīklā, jo tā ir mūsu nozares nākotne, bet pāreja uz šādu sistēmu nav vienas dienas jautājums.

Mēs jau pašlaik veicam pārrunas ar Rīgas domi par to, kā palielināt enerģijas patēriņa efektivitāti. Pēc mūsu domām, nākotnē, pirmkārt, ir nepieciešams modernizēt māju elektroapgādes sistēmas, otrkārt, atteikties no gāzes plītīm.

Kā iegādāties gāzi par izdevīgāku cenu?

– **Kāpēc *Rīgas siltums* vasarā spēja iepirkt gāzi visai sezonai par izdevīgu cenu, bet uzņēmums *Latvenergo* to nav izdarījis?**

– *Latvenergo* savām vajadzībām ik gadu iepērk no 3 līdz 5 TWh dabasgāzes, tas ir aptuveni puse no tā gāzes daudzuma, ko patērē visa valsts. Kā redzat, mūsu patēriņš ir ļoti svārstīgs gadu no gada, jo ir atkarīgs no laikapstākļiem, kurus nevar prognozēt. Šī iemesla dēļ daļu gāzes mēs iepriekš (jau vasarā) iesūknējam Inčukalna gāzes krātuvē, bet daļu parasti iepērkam ziemas mēnešos.

Diskusiju par tarifu paaugstināšanos organizēja Rīgas domes Mājokļu jautājumu komiteja. Diskusijas rezultātā tika pieņemts lēmums, ka pašvaldības uzņēmumi arī turpmāk iedzīvotājiem neapbrēķinās nokavējuma naudu par apkuri un citiem komunālajiem pakalpojumiem. Citu jaunu tiešo klientu atbalsta instrumentu pagaidām nav. **K**

Kādēļ paaugstinājums – divas reizes?

– ***Rīgas siltums* tarifu pirmo reizi paaugstināja no 1. septembra, bet tagad to paaugstina arī no 1. novembra. Kāpēc nevar paaugstināt tarifu vienu reizi gadā vai vismaz reizi sezonā?**

– Ja mēs uzreiz būtu zinājuši *Latvenergo* galīgo prognozi, tad būtu varējuši uzreiz tarifu pacelt līdz 66,76 eiro/MWh, – atbild *Rīgas siltuma* valdes locekle **Biruta Krūze**. – Mēs palāvamies uz iepriekšējām prognozēm, kuras vēlāk strauji mainījās, tāpēc mums bija jāpaziņo par otro tarifa pieaugumu rudenī.

Tāpat vēlos atzīmēt, ka pirms deviņiem gadiem, 2012. gada novembrī, *Rīgas siltumam* arī bija augsts tarifs (64,63 eiro/MWh), turklāt no *Latvenergo* siltumenerģiju mēs iegādājāmies par 45 eiro/MWh. Pašlaik mēs siltumenerģiju no piegādātājiem pērkam par 54 eiro/MWh (kas ir +20% salīdzinājumā ar 2012. gada novembri), bet mūsu tarifs no 1. novembra būs tikai 66,76 eiro/MWh (kas ir +3% no 2012. gada novembra tarifa). Tas pierāda, ka beidzamo deviņu gadu laikā mēs esam maksimāli samazinājuši visas savas izmaksas.

NOVĒRST APDRAUDĒJUMU

Pašvaldība piedāvā naudu daudzdzīvokļu māju remontiem.
Kā to saņemt?

Marina MATROŅINA

Rīgas pašvaldība aicina dzīvokļu īpašniekus savlaicīgi – jau tagad – sākt gatavot pieteikumus programmai *Dzīvojamo ēku atjaunošana 2022.–2023. gadā*. Šajā programmā iedzīvotāji no Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļiem varēs saņemt līdz 50 000 eiro savas mājas remontam un siltināšanai, turklāt pieteikumu pieņemšanas nosacījumi šogad ir būtiski mīkstināti. Sīkāk par programmu stāsta Rīgas domes Īpašuma departamenta Būvju sakārtošanas pārvaldes priekšnieka vietniece Irīna Miķelsone.

Septembrī Rīgā notika seminārs māju iedzīvotājiem, kuri vēlas pretendēt uz pašvaldības līdzfinansējumu remontdarbiem. Ņemot vērā to, cik strauji aug dārdzība būvniecības nozarē – cenas kāpj kā materiāliem, tā arī pakalpojumiem, šāda palīdzība daudzām mājām varētu būt ļoti laba iespēja.

– 2021. gadā nosacījumi daļēji programmai *Dzīvojamo ēku atjaunošana 2022.–2023. gadā* tika nedaudz mainīti, – stāsta Irīna Miķelsone. – Katram mājas aktivīstam, kuram ir vēlme palīdzēt savai mājai saņemt līdzfinansējumu, vispirms ir rūpīgi jāizlasa Rīgas domes noteikumi Nr. 22 *Par pašvaldības palīdzību bīstamības novēršanai un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veikšanai dzīvojamās mājās Rīgā*. Savukārt neskaidros jautājumus, kas saistīti ar programmas izpildi, Rīgas domes Īpašuma departamenta atbildīgajiem speciālistiem var uzdot tiešsaistes konsultācijās. Šādai konsultācijai iepriekš ir jāpiesakās interneta vietnē atjauno.riga.lv.

– Programmas ietvaros Rīgas pašvaldība piešķir līdzfinansējumu diviem remontdarbu veidiem, – turpina Irīna Miķelsone. – Pirmkārt, uz palīdzības saņemšanu var pretendēt mājas ar sagatavotiem projektiem bīstamu situāciju novēršanai būvē. Palīdzība pirmām kārtām paredzēta vēsturiskajām ēkām, kurām galvenais uzdevums ir pārsegumu nostiprināšana, pamatu izolēšana vai bīstamu plaisu likvidēšana.

Tieši šajā programmā savas mājas glābšanu var sākt iedzīvotāji, ja sertificēts būvspeciālists jau veicis mājas apsekošanu un tehniskajā atzinumā norādījis, ka māja neatbilst normatīvos noteiktajām drošības un noturības prasībām.

Otrkārt, pašvaldība ir gatava līdzfinansēt mājas siltināšanas darbus. Līdzekļi tiks piešķirti četriem darbu veidiem:

- sienu un cokola siltināšanai;
- pārsegumu siltināšanai;
- jumta atjaunošanai vai tā pārbūvei ar siltināšanu;
- inženierkomunikāciju nomaīnai karstā ūdens apgādei un/vai mājas apkures sistēmai.

Šo darbu realizācija dzīvokļu īpašniekiem izmaksā visdārgāk, tādēļ mēs uzskatām, ka iedzīvotājiem ir nepieciešama pašvaldības palīdzība.

Ja iedzīvotāji vēlas ne tikai novērst apdraudējumu konstrukciju noturībai, bet arī nosiltināt attiecīgo konstrukciju, tad abas darbības var apvienot vienā projektā.

Kas vēl jāzina par pašvaldības piedāvāto līdzfinansēšanas programmu? Irīna Miķelsone atgādina, ka pašvaldības atbalsts nav 100% apmērā no remontdarbu izmaksām:

– Dzīvokļu īpašnieki var pretendēt uz līdzfinansējumu līdz 50% no remonta un uz to attiecināmo darbu izmaksām. Līdzfinansējums nedrīkst pārsniegt vienai mājai noteiktos finanšu līdzekļu griestus.

Pašvaldībā ir izstrādāti principi, pēc kuriem tā vadīsies, lemjot par līdzekļu piešķiršanu bīstamības novēršanas vai energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veikšanai.

■ Remontdarbiem bīstamības novēršanas programmas ietvaros pašvaldība apmaksā:

- līdz 50% no tehniskā atzinuma un būvprojekta sagatavošanas un būvdarbu izmaksām (līdzfinansējums neietver pievienotās vērtības nodokli, būvlaukuma uzturēšanas izmaksas un būvuzņēmuma peļņu);
- līdzfinansējums nepārsniedz 30 000 eiro.

Fakts

„Šogad neviens pieteikums, kas saņemts no mājām remontdarbiem bīstamu situāciju novēršanai, nav paredzējis vislielāko līdzfinansējumu – 30 000 eiro, lai gan iedzīvotāji ir plānojuši nopietnus remontdarbus. No tā mēs secinām, ka, piesaistot pašvaldības līdzfinansējumu 30 000 eiro apmērā, māja var panākt nozīmīgus uzlabojumus.”

Irīna Miķelsone,
Rīgas domes Īpašuma departamenta pārstāve

■ Remontdarbiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu programmas ietvaros pašvaldība apmaksā:

- līdz 50% no tehniskā atzinuma un būvprojekta sagatavošanas un būvdarbu izmaksām (līdzfinansējums neietver pievienotās

vērtības nodokli, būvlaukuma uzturēšanas izmaksas un būvuzņēmuma peļņu);

- līdzfinansējums nepārsniedz 50 000 eiro.

Irīna Miķelsone atzīmē vēl vairākus nosacījumus, kas var ietekmēt pašvaldības līdzfinansējuma apmēru:

– Ja māja viens vai vairāki dzīvokļi nav privatizēti un to valdītājs ir pašvaldība vai tie pieder komersantiem vai personām, kuras nav deklarētas Rīgā, tad, aprēķinot līdzfinansējuma apmēru, mēs piemērosim pazeminošu koeficientu un māja kopumā saņems mazāk līdzekļu.

Beidzamā gada laikā noteikumos ir ieviests vēl viens svarīgs grozījums. Iepriekš mājai līdzfinansējums tika atteikts, ja kaut vai vienam dzīvokļa īpašniekam bija nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) parāds.

Noteikumu jaunajā redakcijā šis nosacījums ir grozīts un mājai ir tiesības piedalīties programmā. Ja tomēr NĪN parādnieks mājā dzīvo, līdzfinansējuma apmēra aprēķinā tiek piemērots pazeminošs koeficients.

Ar šiem grozījumiem ir atrisinājusies vēl viena grūta problēma, ar ko dzīvokļu īpašnieki nespēja tikt galā. Līdz šim bija tādas mājas, kurām līdzfinansējums bija liegts objektīvu apstākļu dēļ – NĪN parādnieks ir miris, neatstājot mantiniekus. Tagad arī šīm mājām ir tādas pašas iespējas kā citām.

Irīna Miķelsone skaidro, ka pašvaldības palīdzības programma tiek realizēta divu gadu ciklā:

– Pirmajā gadā Rīgas domes Būvju sakārtošanas pārvaldes komisija izskata projektus un, sadarbojoties ar mājas pārstāvjiem, sakārto tos līdz līmenim, kas ļauj sākt un veiksmīgi pabeigt to realizāciju. Šajā pirmajā posmā mēs nodarbojamies ar tehniskās dokumentācijas precizēšanu un kļūdu novēršanu, kas ir saistīta ar līgumu noslēgšanu starp mājas pārstāvjiem un būvkompanijām.

Pēc tam, pamatojoties uz iesniegto apstiprināto projektu un darbu izmaksu tāmi, Rīgas domes Īpašuma departaments sagatavo pieprasījumu līdzfinansējuma saņemšanai no pašvaldības budžeta. Pēc pilsētas budžeta apstiprināšanas programmas otrajā gadā var sākties arī paši būvdarbi.

Tādā veidā mēs katru gadu paralēli veicam abus uzdevumus: savedam kārtībā no jauna pieteiktos projektus, kā arī sekojam līdzi veco – pirms gada iesniegto – projektu realizācijai.

Paredzams, ka 2022.–2023. gadam māju aktivisti jaunos projektus pašvaldībā varēs iesniegt līdz 2022. gada maijam.

Līdz 2022. gada 30. jūlijam Rīgas domes Īpašuma departaments pabeigs jauno projektu pārbaudi un izveidos neprecizitāšu sarakstu. Dzīvokļu īpašnieki pēc norādīto kļūdu izlabošanas līdz augusta vidum varēs izvēlēties būvdarbu veicēju un iesniegt departamentā atlikušos dokumentus.

– Pēc tam, – saka Irīna Miķelsone, – mēs līdz 1. oktobrim pārbauzīsim būvkomersantu iesniegtās darbu izmaksu tāmes, kā arī pabeigsim līdzfinansējuma aprēķinus un iesniegsim pieprasījumu līdzekļu piešķiršanai no 2023. gada pilsētas budžeta.

Svarīga nianse – nav garantijas, ka līdzfinansējumu saņems visas mājas, kuras 2022. gadā iesniegušas savus pieteikumus.

– Diemžēl pašvaldības budžets nav bezizmēra, tāpēc, iesniedzot aprēķinus Rīgas domē, saņemtie māju projekti tiek sakārtoti pēc prioritāšu principa. Lai noteiktu, kuru numuru šajā rindā saņems konkrēta māja, mums ir izstrādāti īpaši vērtēšanas kritēriji.

Līdzfinansējuma saņemšanai remontdarbiem bīstamības novēršanai prioritātes noteikšanai tiek vērtēti šādi kritēriji:

- mājas uzbūvēšanas gads;
- dzīvokļu skaits mājā;
- projektā plānotie pasākumi.

UN NOSILTINĀT

Līdzfinansējuma saņemšanai energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu programmā prioritātes noteikšanai tiek vērtēti šādi kritēriji:

- mājas uzbūvēšanas gads;
- dzīvokļu skaits mājā;
- projekta rentabilitāte (darbu atmaksāšanās laiks uz saņemtajām siltumenerģijas ietaupījuma rēķina. Ja māja nevar nosegt darbu izmaksas 30 gadu laikā, tad vērtējumā tā zaudēs punktus);
- papildu punkti par bīstamo situāciju novēršanu;
- papildu punkti par apkures sistēmas atjaunošanu.

– Patlaban āžiotāža ap projektu nav novērojama, un mēs ceram, ka 2022. gadā līdzfinansējumu saņems visas mājas, kuras vērsās pašvaldībā 2021. gadā, – informē Irīna Miķelsone.

■ ■ ■

Atgriezīsimies pie nākamā gada programmas nosacījumiem. Pēc Rīgas domes lēmuma par līdzfinansējuma piešķiršanu 2023. gadā, māja var sākt remontdarbus. Mājas pārstāvjiem beidzamie pārskati par līdzekļu izlietojumu pašvaldībā būs jāiesniedz līdz 2023. gada 15. novembrim, tikai pēc tam viņi varēs pretendēt uz atmaksu.

– Jāsaprot, ka mūsu samaksas ir kompensācija. Vispirms mājas īpašnieki organizē remontus, paši norēķinās ar būvdarbu veicējiem, nodod objektu būvvaldē un tikai pēc tam saņem pašvaldības līdzfinansējumu. Tiek plānots, ka nākamā līdzfinansējuma cikla ietvaros izmaksa varētu būt līdz 2023. gada decembra vidum.

■ ■ ■

Ja mājas aktīvisti ir nolēmuši izmēģināt laimi un pretendēt uz Rīgas domes līdzfinansējumu, tad ir svarīgi zināt, kādus dokumentus nāksies sagatavot un iesniegt Īpašuma departamenta komisijai līdz 2022. gada 15. maijam.

- Dokumentu saraksts remontdarbiem bīstamu situāciju novēršanai ēkā:
 - tiesības pārstāvēt mājas dzīvokļu īpašnieku intereses apliecinošs dokuments (ja māja ir sadalīta dzīvokļu īpašumos, tad tas ir kopsapulces lēmuma protokols; ja māja nav sadalīta, tad – īpašnieku koplīgums vai notariāli apliecinātas līdzīpašnieku pilnvaras);
 - tehniskā dokumentācija: normatīviem atbilstoši saskaņots būvprojekts un būvdarbu apjomi, kuros iekļauti visi nepieciešamie pasākumi.
- Dokumentu saraksts energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veikšanai:
 - tiesības pārstāvēt mājas dzīvokļu īpašnieku intereses apliecinošs dokuments (ja māja ir sadalīta dzīvokļu īpašumos, tad tas ir kopsapulces lēmuma protokols; ja māja nav sadalīta, tad – īpašnieku koplīgums vai notariāli apliecinātas līdzīpašnieku pilnvaras);
 - sertificēta būvspeciālista tehniskās apsekošanas atzinums;
 - mājas energosertifikāts ar pielikumiem – energoauditora rekomendācijām pēc iespējas efektīvākas ekonomijas sasniegšanai. Svarīga nianse – māja var pieprasīt līdzfinansējumu tikai vienam remontam – tam, kas nodrošina lielāko siltumenerģijas ietaupījumu. Parasti tā ir jumta atjaunošana, fasādes siltināšana vai apkures sistēmas atjaunošana;
 - izziņa par siltumenerģijas patēriņu;
 - izziņa par siltuma piegādātāja tarifu;
 - tehniskā dokumentācija: normatīviem atbilstoši saskaņots būvprojekts un būvdarbu apjomi, kuros iekļauti visi nepieciešamie pasākumi.

Otrajā posmā līdz 2022. gada 15. augustam mājas pārstāvjiem pašvaldībā jāiesniedz šādi dokumenti:

- līgums par būvdarbu izpildi ar visiem pielikumiem;
- būvatļauja ar būvdarbu uzsākšanas nosacījumiem;
- tāme visiem uz projektu attiecināmiem būvdarbiem (ar pazemināto koeficientu neprivatizētiem dzīvokļiem un neapdzīvojamām telpām, kas pieder juridiskajām personām, pašvaldībai vai īpašniekiem, kuri nav deklarēti Rīgā).

■ ■ ■

Parasti māju pārstāvji pieļauj būtiskas kļūdas dokumentu noformēšanas posmā.

– Mēs aicinām mājas aktīvistus ierasties pie mums uz konsultāciju jau pirms iecerētās kopsapulces sasaukšanas vai rakstveida aptau-

jas sākšanas, – iesaka Irīna Miķelsone. – Mūsu speciālisti pārbaudīs, vai ir pareizi formulēti jautājumi, par kuriem jāpieņem lēmums, vai definēts pietiekams pilnvaru apjoms mājas interešu pārstāvim. Jāsaprot, ka vienreiz pieņemtu nepareizu lēmumu izlabot var tikai ar jaunu kopsapulces balsojumu vai jaunu rakstveida aptauju.

Departamenta pārstāve vērs uzmanību uz kādu nelielu, bet svarīgu jauninājumu, kas 2021. gadā ieviests programmā remontdarbiem bīstamu situāciju novēršanai ēkā:

– Mums nācies saskarties ar mājām Rīgā, kuru tehniskais stāvoklis ir slikts, – ir vairākas bīstamas konstrukcijas, tātad nepieciešami arī vairāki atšķirīgi remontdarbi. Iepriekš mēs pieprasījām, lai visi avārijas darbi tiktu veikti viena līdzfinansējuma projekta ietvaros. Tagad šo māju īpašniekiem tiek piedāvāta alternatīva. Ja būvspeciālists savā tehniskajā atzinumā ir noteicis nepieciešamo darbu prioritāro secību, mēs neiebilstam darbu dalīšanai atsevišķos posmos.

Savukārt, ja būvspeciālista tehniskajā atzinumā norādīts, ka noteikts remonts mājā jāveic nekavējoties, tad māja nevar pretendēt uz dalību programmā. Ja remonts ir neatliekams mājas fiziskās saglabāšanas nodrošināšanai, nav pieļaujams gaidīt pašvaldības līdzfinansējumu.

■ ■ ■

Vai pastāv risks, ka mājai pēc paveiktajiem remontdarbiem naudu tomēr atsaka?

– Nē, tāda riska nav. Projekta ietvaros māja būvdarbus varēs sākt tikai pēc tam, kad tiem no pilsētas budžeta ir rezervēta nepieciešamā līdzfinansējuma summa.

Vai māja vispirms var saņemt aizdevumu remontam finanšu institūcijas Altum jaunajā programmā, bet pēc tam par šiem pašiem darbiem pretendēt uz Rīgas domes līdzfinansējumu?

– Jā, turklāt tas ir ļoti labs risinājums mājām, kurām nav pietiekami daudz pašu uzkrājumu darbu veikšanai. Pēc mūsu informācijas, aizdevumi iedzīvotājiem finanšu institūcijas Altum jaunajā programmā būs uz daudz izdevīgākiem nosacījumiem, nekā tos piedāvā bankas.

Cik dzīvokļu jābūt mājā, lai tā varētu piedalīties programmā?

– Līdzfinansējums ir pieejams mājām ar trim un vairāk dzīvokļu īpašumiem.

Pieņemsim, ka mājas iedzīvotāji jau pilnībā ir sagatavojuši siltināšanas projektu institūcijas Altum finansējuma saņemšanai, tomēr pēdējā brīdī nobijušies to iesniegt, jo būvdarbi un būvmateriāli beidzamajā laikā ir sadārdzinājušies divas ar pusi reizes. Vai viņi ar šo projektu var vērsties pie jums – Rīgas domes – līdzfinansējuma saņemšanai?

– Jā, mājas iedzīvotāji ar šo projektu var atnākt pie mums uz konsultāciju, un mēs spēsim no tā izdalīt pašus nepieciešamākos darbus, kuriem pašvaldība varēs piešķirt līdzfinansējumu.

Vai veca māja, celta vairāk nekā pirms 100 gadiem, var saņemt Rīgas domes līdzfinansējumu fasādes remontam? Tieši remontam, nevis siltināšanai?

– Vēsturisko māju īpašniekiem, kuriem nav nepieciešams novērst bīstamas situācijas vai veikt siltināšanu, ar līdzfinansējuma pieprasījumu jāvērsas Rīgas domes programmā *Vēsturisko māju atjaunošana*.

Uz cik lielu pašvaldības palīdzību var pretendēt māja, kurai nepieciešama fasādes atjaunošana bez siltināšanas, bet mājai nav vēsturiska objekta statusa?

– Šādas mājas īpašniekiem fasādi nāksies remontēt par saviem līdzekļiem.

Vai iespējams aprēķināt, cik lielu ietekmi uz Rīgas domes līdzfinansējuma apmēru atstās divi dzīvokļi, kuru valdītājs ir pašvaldība?

– Pieņemsim, ka programmas ietvaros mājai ir tiesības saņemt līdzfinansējumu 10 000 eiro apmērā. Ja 80% dzīvokļu pieder privātpersonām, kuras deklarētas Rīgā, bet 20% – pašvaldībai, juridiskajām personām, privātpersonām, kuras deklarētas ārpus Rīgas vai nekustamā īpašuma nodokļa parādniekiem, līdzfinansējuma apmērs samazinās par 20%. Tātad māja varēs saņemt 8 000 eiro.

Ja mājas iedzīvotāji plāno pieteikties līdzfinansējuma programmai jau 2022. gadā. Vai tas nozīmē, ka visiem dzīvokļu īpašniekiem tieši 2022. gadā ir jādeklarējas Rīgā? Vai deklarēšanās faktu jūs pārbaudīsiet vēlāk – 2023. gadā?

– Startējot programmā 2022. gadam, mēs dzīvokļa īpašnieka deklarēšanas faktu pārbaudīsim uz 2022. gada 1. janvāri. Cilvēks var būt deklarēts jebkurā adresē Rīgas pilsētā.

Vai līdzfinansējumā var iekļaut arī dalībai programmā nepieciešamo dokumentu izmaksas? Šie dokumenti dzīvokļu īpašniekiem izmaksā ļoti dārgi.

– Jā, šos izdevumus var iekļaut maksimālajā līdzfinansējuma summā – 30 000 vai 50 000 eiro. Bīstamības novēršanas programmā, ja paredzēts mājas lielo konstrukciju remonts, dokumentu sagatavošanai var paredzēt līdzfinansējumu līdz 5000 eiro. Piemēram, ja māja par būvprojektu ir samaksājusi 6000 eiro, tad līdzfinansējumu var prasīt 50% apmērā, un tas ir 3000 eiro.

Attiecībā uz energoefektivitātes programmu, kuras ietvaros būvprojekta vietā pietiek ar apliecinājuma karti, īpašniekiem ir iespēja saņemt līdzfinansējumu no tehniskas dokumentācijas izmaksām līdz 1000 eiro apmērā.

Pieprasīt naudu dokumentu noformēšanai ir iespējams tikai gadījumos, kad viss piešķirtais līdzfinansējums nav iztērēts tiešo būvdarbu veikšanai.

Ja mājas tehniskais stāvoklis ir labs un siltināšana nav nepieciešama, bet īpašnieki vēlas nomainīt apkures sistēmu, vai šādā gadījumā māja var pretendēt uz programmas palīdzību?

– Jā, Rīgas dome ar līdzfinansējumu atbalsta apkures sistēmu un ierīču nomaiņu.

Kam ir tiesības veikt mājas tehnisko apsekošanu un iesniegt programmai nepieciešamo atzinumu?

– Šādas tiesības ir tikai būvspeciālistam, kam ir sertifikāts konkrētajā jomā.

Kad būs zināms nolikums programmai Dzīvojamo ēku atjaunošana 2022.–2023. gadā?

– Aktuālie programmas nosacījumi būs zināmi jau 22. oktobrī, ar tiem aicinām iepazīties mūsu internetā vietnē atjauno.riga.lv. **K**

Kurp vērsties?

Kā saņemt vairāk informācijas par Rīgas pašvaldības līdzfinansējuma programmām? Pieteikties konsultācijai iespējams pa e-pastu konsultacijas_atjauno@riga.lv vai pa tālruni **67181015**.

VAI ŪDENS KOREKCIJU IEKĻAUS TARIFĀ?

Jēdziens *ūdens zudumi* Rīgā pirmo reizi parādījās aptuveni pirms četrpadsmit gadiem. Mēģināsim izsekot tam, kas izdarīts, lai tiktu aizsargāti godīgie iedzīvotāji

Iļona MILLERE

Dzīvokļu īpašnieki mājā Keramikas ielā 6 Bolderājā pagājušajā mēnesī saņēma rekordlielus rēķinus par ūdens zudumiem. Apsaimniekotājs katrai ģimenei prasīja papildus samaksāt par 17 pazudušiem ūdens kubikmetriem. Kā var izveidoties šāda situācija, vai iespējams panākt korekciju aprēķinos, un ko vispār darīt Rīgā ar ūdens zudumiem? Par to pastāstīja uzņēmuma *Rīgas ūdens* vadītāja Dagnija Kalniņa.

Kalniņas kundze Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas deputātiem bija sagatavojusi lielu prezentāciju par ūdens korekciju jautājumu, kas teju 15 gadus sagādā raizes galvaspilsētas iedzīvotājiem. Izrādās, ka tuvākajā laikā ūdens zudumus piedāvās iekļaut kopējā ūdens tarifā. Ne pilnā apmērā, kas, saprotams, nav iespējams, bet 5% apmērā no kopējā ūdens patēriņa mājā. Tiek uzskatīts, ka tieši tik daudz ūdens katru mēnesi zaudē māja, kurā ir savestas kārtībā visas iekšējās komunikācijas. Ja zudumi mēnesī pārsniedz 5% robežu, ar to uzdos cīnīties māju pārvaldniekiem.

■ ■ ■

Atgādinām, ka ieraksts *ūdens zudumi* vai *ūdens korekcija* rīdnieku rēķinos pirmo reizi parādījās 2007. gada rudenī. Tas notika tādēļ, ka Rīgas pašvaldība atteicās apmaksāt korekciju no pašvaldības līdzekļiem un problēmu pārlīka uz pakalpojuma patērētājiem.

– Tā saucamie *ūdens zudumi* parādās tādēļ, ka katrā mājā ir dubulta ūdens patēriņa uzskaite sistēma, – stāsta Dagnija Kalniņa. – Uzņēmuma *Rīgas ūdens* mājas kopējā patēriņa skaitītājs mēra ūdens daudzumu, kas nonāk līdz ievadventilim mājā, individuālā ūdens patēriņa skaitītāji, kas pieder iedzīvotājiem, uzskaita ūdens patēriņu konkrētajā dzīvoklī. Starpi-

ba starp mājas ievadskaitītāja rādījumu un visu dzīvokļu skaitītāju rādījumu summu ir gandrīz vienmēr. Pēc uzņēmuma *Rīgas ūdens* vadītājas teiktā, starpība varētu veidoties tāpēc, ka kopējais skaitītājs ņem vērā visu patērēto ūdeni, arī, piemēram, kāpņu telpas mazgāšanai, kā arī nopludināto ūdens daudzumu avārijās vai remontdarbu laikā.

Ja starpība starp kopējā skaitītāja rādījumu un dzīvokļa skaitītāju rādījumu summu konkrētajā mājā trīs mēnešu laikā pēc kārtas pārsniedz 20%, tad pārvaldniekam ir pienākums atrast ūdens zuduma cēloni un veikt darbības, lai to novērstu.

Ja ūdens patēriņa sadales aprēķinā trīs mēnešus pēc kārtas veidojas ūdens patēriņa starpība, kas ir lielāka par 20%, pārvaldniekam ir pienākums divu mēnešu laikā noskaidrot ūdens patēriņa starpības rašanās iemeslus, rakstiski informēt dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamajiem pasākumiem ūdens patēriņa starpības samazināšanai un kopā ar dzīvokļu īpašniekiem izvērtēt iespēju tos īstenot. Ja pārvaldnieks šajā punktā noteiktos pienākumus nevar veikt divu mēnešu laikā, par to rakstiski informē dzīvokļu īpašniekus, norādot plānoto termiņu.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 1013 *Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu*, 30. punkts

■ ■ ■

– Mēs esam novērojuši, – skaidro Dagnija Kalniņa, – ka mājās, kurās iekšējā ūdensapgādes sistēma ir sakārtota un dzīvokļu skaitītāju rādījumi ir kontrolēti, ūdens zudumi parasti nepārsniedz 5%, savukārt sliktā stāvoklī esošajās mājās zaudējumi var sasniegt pat 50%.

Ekonomikas ministrija ir norādījusi šādus ūdens zudumu cēloņus:

- iedzīvotāji neprecīzi norāda ūdens patēriņu;
- iedzīvotāji ar nolūku ietekmē skaitītāju rādījumu;
- dzīvokļos uzstādīti skaitītāji ar atšķirīgu jutīgumu;
- atsevišķos mājas dzīvokļos vispār nav skaitītāju vai tie nav verificēti;
- individuālie skaitītāji tiek piesāņemti sliktas ūdens kvalitātes dēļ;
- uzstādot skaitītājus dzīvokļos, nav ievērotas tehniskās prasības mērierīces uzstādīšanai;
- mājas kopējais skaitītājs ir aizsērējis.

– Kā redzams, praktiski visi Ekonomikas ministrijas norādītie ūdens zudumu cēloņi attiecas tieši

uz individuālā patēriņa skaitītājiem dzīvokļos, – uzsver *Rīgas ūdens* vadītāja, – un tikai beidzamajā punktā tiek minēti pakalpojuma sniedzējam piederošie skaitītāji.

■ ■ ■

Savulaik Ekonomikas ministrijā bija izstrādāti ieteikumi mājāsaimniecībām, lai dzīvojamajās mājās pēc iespējas samazinātu ūdens zudumus:

- pieņemt vienotas prasības mājas dzīvokļu skaitītāju parametriem;
- noteikt vienotas prasības dzīvokļu skaitītāju kvalitātei (piemēram, pieņemt lēmumu katrā dzīvoklī uzstādīt skaitītājus, kurus nevar ietekmēt ar magnētiem);
- noteikt vienotas prasības dzīvokļu skaitītāju uzstādīšanas veidam;
- noteikt vienotas prasības dzīvokļu skaitītāju rādījumu nolasīšanai;
- dzīvokļu skaitītāju verificēšanu veikt vienlaicīgi visiem dzīvokļiem un pirms skaitītājiem uzstādīt filtrus;
- visiem mājas dzīvokļiem iegādāties vienādu skaitītājus.

Dagnija Kalniņa uzskata, ka spēkā esošie normatīvie akti pārvaldniekam neļauj šīs rekomendācijas īstenot dzīvē:

– Piemēram, pašlaik pārvaldniekam ir grūti pārbaudīt, vai individuālais dzīvokļa skaitītājs nav bojāts.

Tā tiešām ir taisnība. Dzīvokļa īpašniekam ir tiesības neatvērt durvis, ja pārvaldnieks ieradīs bez brīdinājuma. Ja pārvaldnieks, kā normatīvi paredz, ir vairākas dienas iepriekš informējis saimnieku par vizīti, tad viņš, saprotams, parūpēsies par magnētu un citu skaitītāja darbību ietekmējošo ietaišu noņemšanu no mērierīces.

KĀDĒL TIEKAM SODĪTI AR ŠĀDIEM RĒĶINIEM?

Rīgas domes deputāte Inna Djeri pastāstīja, ka saņēmusi kolektīvu sūdzību no mājas Keramikas ielā 6 Bolderājā iedzīvotājiem:

„Iedzīvotāji raksta, ka viņiem ir aprēķināta nesamērīgi liela maksa par ūdens zudumiem, turklāt māja ir veca un ne pārāk labā stāvoklī, tajā ir tikai 24 dzīvokļi. Jūnijā katra dzīvokļa īpašnieks no apsaimniekotāja Rīgas namu pārvaldnieks saņēma rēķinu par ūdens zudumiem 0,8 kubikmetru apmērā, jūlijā – 8,5, augustā – 2,8, bet septembrī – 17,4 kubikmetri. Iedzīvotāji apgalvo, ka mājā nav nekādu avāriju, savukārt pārvaldnieks uz sūdzībām reaģē ļoti negribīgi.”

Situāciju komentē *Rīgas namu pārvaldnieka* valdes priekšsēdētājs Ronalds Neimanis:

– Minētā māja uzcelta 1955. gadā, un tās iekšējās ūdensapgādes sistēmas ir nokalpojušas jau 20 gadus un savu darbu mūžu pabeigušas. Šogad šajā adresē notika divas lielas avārijas: vispirms plīsa karstā ūdensvada caurule, bet pēc tam tecēja siltummainis, kas arī izraisīja iedzīvotāju minētos ūdens zudumus. Patlaban mēs veicam pārrunas ar *Rīgas ūdeni* par rēķinu korekciju. Ceram, ka tiks norakstīta nauda vismaz par kanalizāciju, jo

noplūdušais ūdens neaiztecēja pilsētas kanalizācijas tīklos, bet sasūcās zemē.

Problēmu risināt ar radikāliem līdzekļiem ir ļoti sarežģīti. Konkrētajai mājai jau kopš 2018. gada tiek piedāvāts veidot mērķuzkrājumus inženiertīklu, to starpā ūdensvadu nomainai. Diemžēl pagaidām iedzīvotāji katru gadu izvēlas citus remontdarbus. Tiklu nomainas izmaksas varētu būt aptuveni 22 000 eiro, taču pie pašreizējās uzkrājumu dinamikas mājai nepieciešami vēl deviņi gadi, lai savāktu vajadzīgo summu. **K**

KĀ NODROŠINĀT UZSKAITES PRECIZITĀTI?

„Daudzi apsaimniekotāji uzskata, ka uzņēmumam Rīgas ūdens savus māju ievadskaitītājus vajadzētu verificēt nevis reizi četros gados, kā nosaka normatīvais regulējums, bet gan reizi trīs gados. Pieredze rāda, ka tieši pēc trim gadiem Rīgas ūdens skaitītāji sāk strādāt nepareizi un mājām parādās lieli ūdens zudumi.” Rīgas domes deputāts Valdis Gavars.

Atbild *Rīgas ūdens* vadītāja Dagnija Kalniņa:

– Lai novērtētu dažādu tipu māju ūdenspatēriņa skaitītāju darbu precizitāti, mēs vērsāms pie Rīgas Tehniskās universitātes zinātniekiem un patlaban gaidām viņu atzinumus. Pašlaik savā darbā mēs visbiežāk izmantojam mehāniskos mērāparātus. Lai novērstu ierīces precizitātes problēmu, mēs pieņemām iekšējo lēmumu neizmantojot šos skaitītājus atkārtoti (pēc verificēšanas). **K**

■ ■ ■

Ekonomikas ministrija ir atzīmējusi vairākus aspektus, kurus pārvaldnieks, ievērojot spēkā esošo normatīvo regulējumu, nevar ietekmēt.

– Piemēram, – norāda Dagnija Kalniņa, – tie ir iedzīvotāju ūdens tērēšanas ieradumi. Ir cilvēki, kuri ūdeni tecina tik smalkā strūklīnā, ka skaitītājs, iespējams, uz to nereaģē, un ko darīt ar tādiem dzīvokļu īpašniekiem, kuri pamanās ūdensvadā pieslēgties pirms dzīvokļa skaitītāja?

Jautājums – vai uzņēmumam *Rīgas ūdens* ir kaut kas padomā, lai palīdzētu godīgiem iedzīvotājiem un māju pārvaldniekiem?

– Pirmais variants, – atbild Dagnija Kalniņa, – ir izvietot individuālos dzīvokļu skaitītājus koplietošanas telpās, kā tas tiek darīts daudzās valstīs. Esam secinājuši, ka tehniski tas nav reāli, jo tad katrai mājai būs jāveic kapitāla iekšējās ūdensapgādes sistēmas pārbūve.

Otrs variants ir skaitītāju ar distancētās nolasīšanas iespēju uzstādīšana dzīvokļos. Šis scenārijs, pēc *Rīgas ūdens* speciālistu domām, ir pelnījis atbalstu.

– Vienīgais, ir jāsaprot, ka katram dzīvokļa īpašniekam skaitītāju nomainai būs jātērē aptuveni 200 eiro, – norāda Dagnija Kalniņa.

■ ■ ■

Lai saprastu un noteiktu stratēģiju, pirms kāda laika uzņēmums *Rīgas ūdens* ir kļuvis par iniciatoru darba grupas izveidošanai, kuras mērķis būtu vispusīgi pētīt ūdens zudumu problēmu daudzdzīvokļu namos.

Bija interesanti uzzināt, ko darba grupa ir paveikusi 2021. gadā. Izrādījās, ka uzmanības centrā bija uzņēmuma *Rīgas ūdens* pilotprojekts par māju ievadskaitītāju nomainīšanu. Gada sākumā tika ziņots, ka uzņēmums eksperimenta ietvaros Rīgas mājās uzstādījis īpaši precīzus ultraskaņas mērāparātus. Tolaik daudzi eksperti apšaubīja šī projekta panākumus, un šķiet, ka viņiem bija taisnība.

– Kopā ar uzņēmumu *Rīgas namu pārvaldnieks* mēs sekojām 193 mājām, kurās pilotprojekta ietvaros bija uzstādīti jaunā tipa skaitītāji, – stāsta Dagnija Kalniņa. – Projekts tika realizēts ziemā,

■ ■ ■

kad ārējais temperatūra bija minuss. Mēs konstatējām, ka konkrētajos klimatiskajos apstākļos ultraskaņas skaitītāji nevar nodrošināt ūdens uzskaites precizitāti, tāpēc eksperimenta turpinājums par šādu mērierīču uzstādīšanu visās Rīgas mājās tika noraidīts.

Darba grupas dalībnieki secināja, ka visefektīvākais instruments cīņā ar ūdens zudumiem būtu individuālā ūdens patēriņa skaitītāju rādījumu distancētās nolasīšanas sistēmas ieviešana. Tam nepieciešami nelieli grozījumi normatīvajos aktos, lai pārvaldniekam nodrošinātu lielākas pilnvaras veikt pasākumus, kas vērsti uz ūdens zudumu mazināšanu mājās.

– Kas attiecas uz skaitītāju distancētās nolasīšanas sistēmas ieviešanu, mēs piekrītam pārvaldnieku viedoklim, ka uzņēmums *Rīgas ūdens* varētu pilnībā modernizēt māju ievadskaitītājus, kas pieder uzņēmumam, – uzsver Dagnija Kalniņa, – bet skaitītāju modernizācija dzīvokļos tomēr paliktu pārvaldnieku ziņā. Patlaban sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes speciālistiem savā saimniecībā esam sākuši telemetrija ieviešanas projektu.

Dagnija Kalniņa piekrīt, ka ir jēga kopējā ūdens tarifā iekļaut dzīvokļu skaitītāju rādījumu svārstības 5% apmērā:

– Pašlaik mēs gatavojam atbilstošus priekšlikumus tarifa aprēķināšanas metodikas grozīšanai. Tas nozīmē, ka nākotnē, ja mūsu metodika tiks apstiprināta, 5% ūdens zudumi tiks iekļauti kopējā ūdens tarifā.

■ ■ ■

Savukārt atsevišķiem darba grupas piedāvājumiem uzņēmums *Rīgas ūdens* nepiekrīt.

– Piemēram, pārvaldnieki mūs aicināja pilnībā mainīt ūdensapgādes biznesa modeli un uzņemties atbildību par ūdens piegādi līdz gala patērētājam. Mēs to uzskatām par priekšlaicīgu prasību. Pirmkārt, jau patlaban iedzīvotāji var izvēlēties tiešos norēķinus ar *Rīgas ūdeni*, bet šo pakalpojumu izmanto tikai viens mūsu klients. Tiešo norēķinu pakalpojums nav pieprasīts, jo ir ļoti dārgs. Ja mēs būtu pārgājuši uz tiešiem norēķiniem ar visiem rīdziniekiem, tad klientu skaits būtu pieaudzis no 22 tūkstošiem līdz 600 tūkstošiem. Mums būtu jāpaplašina visas savas sistēmas un pakalpojumi, un tas būtu ļoti dārgi.

■ ■ ■

Ūdens korekciju problemātiku komentē uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* valdes priekšsēdētājs **Ronalds Neimanis**:

– Mūsu uzņēmums apsaimnieko aptuveni 500 māju, kurām ir lieli ūdens zudumi. Problēmu daļēji atrisina attālinātās nolasīšanas sistēmas uzstādīšana, taču tā ir iespējama tikai ar īpašnieku piekrišanu, tādēļ pagājušajā gadā mums distancētās nolasīšanas sistēmas izdevās ierīkot trīs mājās, šogad – piecās.

Uz jautājumu, kā pilnībā atrisināt ūdens zudumu problēmu, R. Neimanis atbildēja, ka visa ūdensapgādes sistēma, to starpā individuālā patēriņa skaitītāji dzīvokļos, būtu jānodod pakalpojumu piegādātājam – uzņēmumam *Rīgas ūdens*:

– Kamēr mājās ir divas dažādas ūdens uzskaites sistēmas, problēmai risinājuma nav.

Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas deputāti nesāka pieņemt radikālus lēmumus par izskatīto problemātiku, tomēr, ja tuvākajā laikā zudumi 5% apmērā tiks iekļauti kopējā *Rīgas ūdens* tarifā, pie jautājuma būs jāatgriežas. **K**

DEPUTĀTS: „KAS IEDZĪVOTĀJIEM ATDOS NAUDU?”

Rīgas domes deputāts Lauris Ērenpreiss uzskata, ka galvaspilsētā ir pienācis laiks pieņemt radikālākus lēmumus ūdens zudumu jautājumu risināšanā.

– Tas sākās jau tālajā 2007. gadā, bet mēs joprojām domājam, ko darīt ar problēmu. Tajā pašā laikā daudzi pārvaldnieki un iedzīvotāji lūdzas *Rīgas ūdeni* sākt vismaz ar filtru uzstādīšanu pirms mājas ievadskaitītājiem. Tas nepieciešams, lai neaizsērētu paši mērāparāti un visi ūdenī esošie netīrumi nenonāktu dzīvokļu skaitītājos un neietekmētu to precizitāti.

Pēc deputāta L. Ērenpreisa domām, pareizs jautājuma risinājums būtu naudas atmaksāšana iedzīvotājiem, ja skaitītāja ārkārtas verificēšana ir apstiprinājusi mājas ievadskaitītāja bojājumus:

– Es varu dalīties personiskā pieredzē. Mūsu mājā ilgstoši saglabājās lieli ūdens zudumi, vērsāmies visās instancēs, bet ne *Rīgas ūdens*, ne pār-

valdnieks mums nepalīdzēja. Tad mēs sākām meklēt iespējamo zudumu cēloni. Tas notika tā: viens cilvēks dzīvoklī atgriezās ūdens krānu, bet otrs stāvēja pie kopējā skaitītāja. Pēc tam viņi salīdzināja mērāparātu rādījumus. Tikai tā, patstāvīgi izmeklējot, mēs beidzot noskaidrojām, ka uzņēmumam *Rīgas ūdens* piederošais mājas kopējais ūdens skaitītājs skaita ar kļūdu 25% apmērā.

Pēc mūsu pieprasījuma skaitītāju aizveda uz pārbaudi, kas apstiprināja tā neatbilstību. Savukārt *Rīgas ūdens* mums veica pārrēķinu tikai par beidzamā mēnesi pirms pārbaudes. Varbūt vajadzētu normatīvajos aktos iekļaut prasību, ka uzņēmumam jāatdod visa nauda par laiku, kurā māja ik mēnesi *pazaudēja* 100 kubikmetrus ūdens? **K**

ĀRKĀRTĒJĀ SITUĀCIJA: KĀ VERIFICĒT ŪDENS SKAITĪTĀJUS?

Sakarā ar vīrusa Covid-19 izplatības pieaugumu, no 11. oktobra valstī atkal izsludināta ārkārtējā situācija. Ko darīt, ja šajā laikā ir beidzies ūdens skaitītāju kalpošanas termiņš?

Dzīvokļa skaitītāju pārbaudes un nomainas kārtība ārkārtējās situācijas laikā noteikta Ministru kabineta noteikumos Nr. 1013.

Iepazīstinām ar attiecīgajiem noteikumu punktiem:

35. Šajos noteikumos noteiktās tiesības pārbaudīt atsevišķajā īpašumā uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju rādījumus, darbību un plombu tehnisko stāvokli, pieprasīt pirmstermiņa verificēšanas veikšanu, kā arī no šiem noteikumiem izrietošos pienākumus veikt ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanu, nomainīšanu un to atkārtoto verificēšanu atsevišķajos īpašumos, kā arī pienākumu pārvaldniekam noskaidrot ūdens patēriņa starpības rašanās iemeslus, ja pārbaudes paredzēts veikt atsevišķajos īpašumos, nepiemēro ārkārtējā situācijā, kuru Ministru kabinets izsludinājis saistībā ar epidēmiju vai pandēmiju.

36. Ja atsevišķajā īpašumā ūdens patēriņa skaitītāja verificēšanas termiņš ir beidzies, pirms Ministru kabinets izsludinājis ārkārtējo situāciju saistībā ar epidēmiju vai pandēmiju, vai tas beidzas ārkārtējās situācijas laikā, šo ūdens patēriņa

skaitītāju verificēšana veicama triju mēnešu laikā pēc ārkārtējās situācijas beigām. Ja minētais termiņš beidzas nepilnu triju mēnešu laikā pēc ārkārtējās situācijas beigām, šo ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotās verificēšanas veikšanas termiņš attiecīgi tiek pagarināts, lai verificēšanu varētu nodrošināt triju mēnešu laikā. Aprēķinot apmaksājamo daļu par pakalpojumu, kas saņemts līdz verificēšanai, ņem vērā arī šo ūdens patēriņa skaitītāju rādījumus.

(..)

38. Ja dzīvokļa īpašnieks ārkārtējās situācijas laikā, kuru Ministru kabinets izsludinājis saistībā ar epidēmiju vai pandēmiju, nav iesniedzis informāciju par ūdens patēriņa skaitītāja rādījumu pārvaldnieka noteiktajā kārtībā (elektroniski vai pa tālruni) un termiņā vai šo informāciju nevar iesniegt ūdens patēriņa skaitītāja darbības traucējumu dēļ, kā arī dzīvokļa īpašnieks nav informējis par prombūtni, ūdens patēriņu dzīvokļa īpašniekam aprēķina, ņemot vērā konkrētā atsevišķā īpašuma vidējo ūdens patēriņu par pēdējiem trim mēnešiem. **K**

NĀVE NAV IEMESLS, LAI NEMAKSĀTU RĒKINUS?

Noskaidrosim, kā mājas apsaimniekotājam pierādīt, ka dzīvoklī ir samazinājies deklarēto personu skaits

Svetlana ZIMINA

Ar savu problēmu redakcijā *Darīsim Kopā!* vērsās šī gada augustā mirušā Pjotra Krivoja radnieki. Aizgājējs bija mājas Rīgā, Silciema ielā 2, 31. dzīvokļa īpašnieks. Atraitne stāstīja par absurdu, kāds viņai jāpiedzīvo: kopš bērēm pagājuši jau divi mēneši, mājas pārvaldniekam iesniegta miršanas apliecība, bet apsaimniekotājs no cilvēka turpina iekasēt maksu par lifta lietošanu, atkritumu izvešanu, koda atslēgas apkalpošanu un apgaismojumu koplietošanas kāpņu telpā.

„Un tad tikai sākās!”

Cilvēka nāve nav pamats, lai nemaksātu par pakalpojumiem. Acīmredzot šādi apsvērumi vadījuši mājas Silciema ielā 2 Rīgā pārvaldnieka – uzņēmuma *Civinity mājas* – darbiniekus. Kā lai šeit neatceras N. Gogoļa *Mirušās dvēseles*? Stāsta netaisnība Pjotra Krivoja meita Nina Pavlenko:

– Tēvs nomira 14. augustā. Pēc bērēm mamma piezvanīja uz apsaimniekošanas uzņēmumu *Civinity mājas* un vaicāja, kā rīkoties, lai dzīvokļa rēķinā vairs nebūtu iekļauts miris cilvēks. Viņai pa tālruni paskaidroja, ka šim nolūkam elektroniski ir jāatsūta miršanas apliecības kopija, jau mirušā cilvēka pases kopija (kāpēc, ja pasei vairs nav juridiska spēka?), zemesgrāmatas kopija (ar kādu mērķi, arī nav skaidrs) un vēl izziņa par tēva dzīvesvietu.

– **Vai nosūtījāt visus pieprasītos dokumentus?**

– Mammai ir jau 81 gads, nesen viņa pārcieta divas lauztās kājas operācijas. Šādā stāvoklī viņa

bija spiesta ņemties ar šīm formalitātēm. Vecam cilvēkam nav viegli visu noformēt portālā *latvija.lv*, kurā ne visas sadaļas ir viegli atrodamas, un pats portāls periodiski labi nefunkcionē. Es viņai, protams, palīdzēju sarūpēt visas vajadzīgās izziņas, bet tad tikai sākās!

– **Kur radās problēma?**

– Šausmīga birokrātija! Mana mamma ir ļoti apzinīga un atbildīga, tāpēc visus pa tālruni nosauktos dokumentus akurāti pierakstīja un nekavējoties sāka prasīt, lai es tūlīt izgatavotu tēva pases un zemesgrāmatas kopiju. Mani, cilvēku, kura 26 gadus ir nostrādājusi par korespondenti televīzijas programmā *Криминал-информ* un veidojusi neskaitāmus sižetus par mahinācijām ar dzīvokļiem, šīs prasības darīja piesardzīgu. Pati ne reizi vien skatītājiem tiku stāstījusi par to, ka zemesgrāmatu apliecības un mirušo dzīvokļu īpašnieku pases kopijas bieži izmanto t. s. *melnie māklēri* fiktīvu dāvinājumu, tikpat fiktīvu testamentu un citu darījumu noformēšanai dzīvokļu īpašnieku vārdā. Turklāt ne reizi vien tiku dzirdējusi, ka, izmantojot svešas

pases, cilvēki ar blēdīgām tieksmēm ņem *ātros kredītus*.

Doma, ka kāds, izmantojot svešu pasi, paņems aizdevumu, radīja pamatotas bažas, jo mums, tēva mantiniekiem, pēc tam tas būs jāsamaksā. Nospriedu, ka liekas problēmas mums nav vajadzīgas, tādēļ pat nesāku kopēt šos dokumentus. Pārvaldniekam sagatavoju patiesi vajadzīgās izziņas – miršanas apliecības kopiju un izziņu no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) par to, ka tēvs tik tiešām no 1997. gada līdz pat savai nāvei dzīvojis Rīgā, Silciema ielā 2, 31. dzīvoklī.

Šķita, ka incidents ir atrisināts. Cilvēks ir miris, izziņas – saņemtas. Atliek tikai samazināt dzīvokļa deklarēto personu skaitu, ko izmanto, lai aprēķinātu maksu par lifta lietošanu, atkritumu izvešanu, koda atslēgas apkalpošanu un apgaismojumu kāpņu telpā.

Maksas pārrēķins ir tehniska lieta. Jautājuma vērtība naudas izteiksmē nav liela, mirušā atraitnei no savas nelielās pensijas 286 eiro apmērā mēnesī nākas piemaksāt 9 eiro, bet jautājums ir principiāls: vai ir jāmaksā par netaisni vīru un par pakalpojumiem, kurus viņš neizmanto? Bet nama apsaimniekotājs spītīgi atsakās veikt pārrēķinu.

– **Vai izdevās panākt taisnību un saņemt pārrēķinu?**

– Nē! Oktobrī saņēmām kārtējo rēķinu, kur tēvam turpina aprēķināt maksu par lifta lietošanu, atkritumu izvešanu un citiem pakalpojumiem. Situācija ir absurda, bet tas patlaban notiek šeit – mūsu dzīvē, Eiropas valstī un XXI gadsimtā! Tagad

uzņēmumā *Civinity mājas* saka, ka viņiem ir nepieciešama izziņa par konkrētajā adresē deklarēto cilvēku kopējo skaitu, bet ne man, ne mammai neizdodas tādu iegūt, jo mēs neesam dzīvokļa īpašnieki un vēl nav iestājušās mantošanas tiesības, bet tiesības pieprasīt izziņu par deklarēto personu skaitu ir tikai dzīvokļa īpašniekam. Izrādās, ka arī miršanas apliecība vairs nav pierādījums, ka cilvēks vairs nedzīvo konkrētajā adresē.

Ko saka apsaimniekošanas uzņēmumā?

Civinity mājas klientu atbalsta dienesta vadītāja Alīna Anžinovska paskaidro, kāda ir problēma:

– Ja cilvēks ir miris, tas vēl nenozīmē, ka konkrētajā adresē palicis mazāk cilvēku.

– **Paskaidrojiet, lūdzu, šo apgalvojumu!**

– Lai samazinātu maksājumus, kurus aprēķina atbilstoši konkrētajā adresē deklarēto personu skaitam, dzīvokļa īpašnieka nāves gadījumā nepietiek tikai ar miršanas apliecību. Dzīvokļa pārstāvjiem pārvaldniekam jāiesniedz izziņa par dzīvoklī faktiski deklarēto personu skaitu. Piemēram, dzīvokļa īpašnieks varēja nebūt deklarēts dzīvoklī, tāpēc reāli deklarēto personu skaits pēc viņa nāves var arī nemainīties.

Protams, ja dzīvoklī palikušie iedzīvotāji iesniedgs ne tikai miršanas apliecību, bet arī izziņu par kopīgo šajā adresē deklarēto personu skaitu, mēs vairs kopējo pakalpojumu apmaksā neieklāsim mirušo cilvēku.

Aizej tur, nezin kur, atnes to, nezin ko?

Dzīvoklī palikušie iedzīvotāji ir konsultējušies pie jurista un noskaidrojuši, ka izziņu par konkrētā adresē deklarēto personu kopējo skaitu saskaņā ar likumu var pieprasīt un saņemt tikai dzīvokļa īpašnieks. No viņsaules, saprotams, dzīvokļa īpašnieks to vairs nevar izdarīt objektīvu iemeslu dēļ. Citiem dzīvoklī dzīvojošajiem šādu izziņu neizsniedz. Katrs cilvēks izziņu var saņemt tikai par sevi – par savu dzīvesvietu, bet apsaimniekošanas uzņēmumam tas nešķiet pietiekami. Viņi turpina *jaukt galvas* iedzīvotājiem, aprēķinot līdzšinējo maksu. Acīmredzot tā turpināsies pusgadu – līdz brīdim, kad mantinieki varēs stāties mantojuma tiesībās un paši kļūt par dzīvokļa īpašniekiem, un tad beidzot saņemt tik ļoti nepieciešamo izziņu mājas pārvaldniekam. Savukārt visus sešus mēnešus pārvaldnieks saņems apmaksu par liftu un citiem pakalpojumiem, ko cilvēks viņsaulē parasti neizmanto.

Izmantojot iespēju, *Civinity mājas* pārstāvei Alīnai Anžinovskai pavaicājām, ar kādu nolūku Pjotra Krivoja atraitnei tika pieprasīti pārējie dokumenti – zemesgrāmatas apliecība un pases kopija?

Alīna Anžinovska apzvēr, ka neko tādu neviens nevar būt lūdzis, tam noteikti jābūt pārpratumam, un skaidro, ka Pjotra Krivoja radniekiem nav, par ko uztraukties:

– Mēs esam apsaimniekošanas uzņēmums. Iedzīvotājiem nav jābaidās, ka šeit saņemta informācija varētu nonākt *melno mākle* rokās.

Citiem pārvaldniekiem datus izdodas savest kārtībā

Līdzīga situācija, kad nomirst kāds iedzīvotājs, ir pazīstama katram māju pārvaldniekam. Piemēram, apsaimniekošanas uzņēmums *Rīgas namu pārvaldnieks* (RNP) maksu par pakalpojumiem samazina automātiski un bez jebkādam izziņām. Stāsta RNP kliente Jelena:

– Šovasar nomira mana mamma. Kamēr es domāju, kā rīkoties, lai viņa vairs nebūtu dzīvojošo skaitā, *Rīgas namu pārvaldnieks* nākamā mēneša rēķinu par dzīvokli jau bija izrakstījis ar mazāku dzīvojošo personu skaitu.

– Jums neprasīja sagādāt nevienu dokumentu?

– Man nebija jāskrien pēc izziņām, lai pierādītu, ka cilvēks ir miris, tādēļ jāizraksta mazāks rēķins. Paldies apsaimniekotājam, ka mani pasargāja no šīm klapatām.

RNP pārstāve **Una Grenēvica** labprāt skaidro, ka namu apsaimniekotājs reizi mēnesī saņem aktuālos datus par deklarēto personu sastāva izmaiņām no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes.

– Tas gan ir maksas pakalpojums, bet mums palīdz ātri iedzīvotājiem noformēt jaunus un pareizus rēķinus. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja dzīvoklī nomirst viens no trim iedzīvotājiem, turpmākā maksa par atkritumu izvešanu tiek aprēķināta jau diviem cilvēkiem.

Var šķist – kas var būt vēl vienkāršāk? Par to uzņēmuma *Civinity mājas* darbiniecei Alinai Anžinovskai ir savs viedoklis:

– Protams, šādi dati ir pieejami arī mums, bet jūsu lasītājs nav vienīgais mūsu klients, mums tādu pavisam ir 23 tūkstoši. Saskaņā ar likumu tieši dzīvokļa īpašniekam pārvaldnieks ir jāinformē par visām izmaiņām, to starpā par izmaiņām iedzīvotāju skaitā.

Tas, ka konkrētajā gadījumā dzīvokļa īpašnieks ir miris, un tas nozīmē, ka nav rīcībspējīgs, apsaimniekošanas uzņēmumu nemulsina. Kas sakāms par uzņēmuma noslogotību, jāatzīst, ka RNP ir desmitiem reižu vairāk klientu, bet pat tad viņi tiek galā paši bez absurdu izziņu pieprasīšanas, un klienti ir apmierināti.

Dažādi apsaimniekošanas uzņēmumi – dažādi likumi?

Jautājumu, kāpēc dažādos apsaimniekošanas uzņēmumos viens un tas pats likums darbojas dažādi, uzdevām Latvijas Nekustamā īpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas asociācijas valdes priekšsēdētājam **Ģirtam Beikmanim**.

– Jāsaprot, ka RNP kā pašvaldības uzņēmumam ir īpašs statuss un vairāk iespēju piekļūt dažādiem iedzīvotāju reģistriem, – saka Ģ. Beikmanis. – Pārbaudīt, kurš un cik daudz personu ir deklarētas dzīvoklī vai visā mājā, RNP var ar pašvaldības piedāvātajām iespējām.

Ja skatāmies normatīvajos aktos, tad nekustamā īpašuma īpašniekam ir pienākums patstāvīgi informēt mājas pārvaldnieku par visām izmaiņām

viņa nekustamajā īpašumā, to starpā par deklarēto iedzīvotāju skaita maiņu. Dzīvokļa īpašnieka nāves gadījumā tas nav iespējams, tāpēc izveidojas slēgts aplis.

– **Mirušā radinieki var stāties mantošanas tiesībās tikai pēc pusgada, bet par rēķinu apmaksu atkarībā no deklarēto personu skaita nepieciešams izlemt nekavējoties.**

– Nākotnē dati tiks automātiski sinhronizēti kopējā reģistrā, piekļuve informācijai būs ļoti ātra un birokrātija samazināsies, bet šī nākotne vēl nav pienākusi. Situācijas, diemžēl, ir dažādas, arī visai negatīvas. Piemēram, gadās, ka pēc cilvēks nāves radinieki ilgi nedod nekādas ziņas par sevi. Rezultātā dzīvokļa rēķinus neviens nemaksā mēnešiem, bet, kad pienāk laiks stāties mantojuma tiesībās, dzīvoklis jau ir *apkrauts* ar parādiem.

– **Kas šādā gadījumā notiek?**

– Ja par nekustamo īpašumu veidojas parāds, nākamie mantinieki pārņem īpašumu kopā ar visiem parādiem. Tad viņi var izvēlēties vienu no diviem variantiem: samaksāt parādu un stāties īpašuma tiesībās vai atteikties no nekustamā īpašuma, kurš, pēc potenciālo mantinieku aprēķiniem, nesīs vienus zaudējumus. Vispareizākais no mirušā radinieku puses ir sākt sadarboties ar apsaimniekotāju, lai šāds komunālo maksājumu parāds vispār neuzkrātos.

Ja pārvaldnieks ar mirušā ģimenes locekļiem vienoties nespēj, parāds uzkrāties ļoti liels un maksājumi netiek dzēsti, apsaimniekotājs var ierosināt īpašuma pārdošanu izsolē, lai daļu no iegūtajiem līdzekļiem novirzītu parādu dzēšanai.

Iespējams, ka šādā gadījumā no mirušā potenciālajiem mantiniekiem daži pārvaldnieki var pieprasīt zemesgrāmatas apliecības kopiju un īpašnieka pases kopiju. Tas varētu noderēt.

Tādu sūdzību nav bijis!

Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) vadītāja **Baiba Vītolīņa** paskaidroja, ka (PTAC) šādas sūdzības vēl nav saņēmis.

– Vispirms šis nav mūsu iestādei vērtējams jautājums. Šādos gadījumos neliela radiniekiem labāk vērsties pie advokāta. Situāciju sarežģī tas, ka mirušais pats ir dzīvokļa īpašnieks, tāpēc nebūs tik vienkārši.

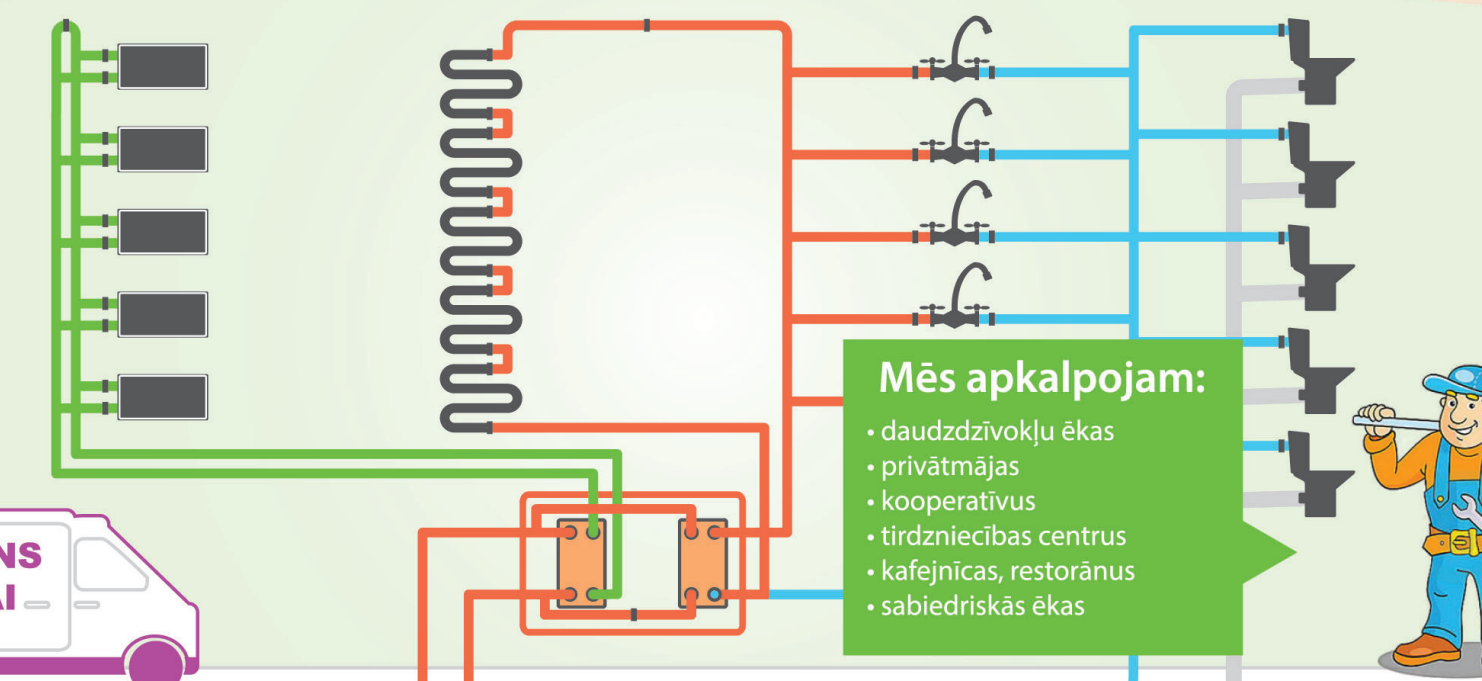
Pat ja namu apsaimniekotājs būs saprotošs attiecībā pret mirušā ģimeni un izņems no rēķina daļu maksājumu, nākamajiem mantiniekiem būs jāapmaksā pārējais rēķins. Vai viņi turpinās to darīt vai ne, mēs nezinām.

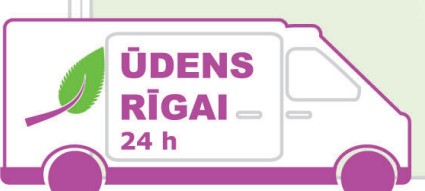
Ja nākamajiem dzīvokļa īpašniekiem ir vēlme, viņi var vienoties ar mājas apsaimniekotāju. Liela nozīme ir tam, kā noskaņoti mantinieki – gatavi uzreiz apmaksāt dzīvokļa rēķinus vai gaidīt brīdi, kad būs iestājušās mantojuma tiesības.

Ja mantinieki par dzīvokli maksā bez kavēšanās, turpina dzīvot, izmantot komunālos pakalpojumus un aktīvi komunicē ar apsaimniekotāju, tad arī apsaimniekošanas uzņēmumam nav pamata domāt par ļaunprātīgu nemaksāšanu un nevēlēšanos sadarboties. Mirušo īpašnieku ģimenes locekļi parasti labprāt kontaktē ar apsaimniekošanas uzņēmumu. **K**

ŪDENS RĪGAI

udensrigai@udensrigai.lv | www.udensrigai.lv | +371 25413007

Mēs apkalpojam:

- daudzdzīvokļu ēkas
- privātmājas
- kooperatīvus
- tirdzniecības centrus
- kafejnīcas, restorānus
- sabiedriskās ēkas

Kanalizācijas avāriju dienests

- cauruļvadu skalošana ar hidrodinamisko iekārtu
- iekšējo un ārējo cauruļu aizsprostu likvidēšana ar augstspiediena iekārtu
- aizsprostu likvidēšana ar rokas instrumentiem
- cauruļvadu videoinspekcija

Ūdens apgāde, kanalizācija un apkure

- ūdens apgādes guļvadu nomaiņa un remonts
- maģistrālo kanalizācijas cauruļu nomaiņa un remonts
- ūdens un kanalizācijas stāvvadu nomaiņa un remonts
- apkures sistēmu cauruļvadu izbūve
- ārējās fekālās un lietus kanalizācijas tīklu montāža
- siltumtrašu izbūve
- ūdens hidrantu montāža

Ēku tehniskā apkalpošana

24h avārijas dienesta pakalpojumi

Nekustamo īpašumu inženiersistēmu apkalpošana uz līguma pamata, kurā ietilpst:

- karstā un aukstā ūdens apgādes tīklu apkalpošana
- iekšējo apkures sistēmu apkalpošana
- kanalizācijas tīklu apkalpošana
- individuālo siltummezglu apkalpošana
- elektroapgādes tīklu apkalpošana
- skaitītāju rādījumu nolasīšana

„BIJA APNICIS DZĪVOT AR SIETU VIRS GALVAS!”

Kā mazai mājai izdevās nomainīt jumtu un turklāt vēl ietaupīt 26 000 eiro?

A. ŠEVČENKO

Kā iedzīvotājiem sakrāt līdzekļus, kas nepieciešami jumta pilnīgai nomaiņai? Tas ir grūts uzdevums, jo sevišķi mazām mājām, kurām parasti jauns segums ir ārkārtīgi nepieciešams. Šoreiz izstāstīsim mājas Parādes ielā 3A Rīgā pieredzi, jo iedzīvotāji saņēma drosmi un uzlika savai mājai jaunu jumtu.

Nolēma mainīt pārvaldnieku

Mājas vecākā Marianna stāsta, ka jumta remonta jautājums beidzamajos gados kļuvis ļoti spiedīgs:

– Mūsu mājā ir tikai astoņi dzīvokļi, mūs ilgu gadu apkalpoja uzņēmums *Rīgas namu pārvaldnieks* (RNP). Tā kā māja maza, maksa par apsaimniekošanu bija ļoti augsta, naudas pietika tikai avārijas darbiem: te jumts tek, te elektrība pazūd, un kur vēl mūžīgās nedienas ar kanalizāciju.

Jumta stāvoklis pasliktinājās visu laiku, līdz beidzot no pastāvīgajām noplūdēm konstrukcija sāka sakrist.

– RNP mūs informēja par nepieciešamību sakrāt jumta remontam 46 000 eiro, – atceras Marianna.

– Tā kā bija uzkrāti tikai 8000 eiro, mēs aprēķinājām, ka nauda jāvēl aptuveni 20 gadus.

Lai rastu kaut kādu iespēju uzlabot situāciju, mājas iedzīvotāji pieņēma lēmumu mainīt apsaimniekošanas uzņēmumu un izvēlējās *Rīgas namu apsaimniekotāju*.

Mēs sākām ar elektrību un izglābām māju no ugunsgrēka

Marianna stāsta – lai taupītu līdzekļus remontiem, iedzīvotāji atteicās no teritorijas uzkopšanas pakalpojumiem un tagad tos veic pašu spēkiem:

– Teritorija nav liela, ekonomija katram dzīvoklim ir aptuveni 20–30 eiro (atkarībā no piederošās

platības). Noorganizējām pie savas mājas atsevišķu atkritumu konteineru un palielinājām iemaksas uzkrājumu fondā nākotnē plānotajiem remontdarbiem.

Pirmais darbs, pie kā ķērās iedzīvotāji, bija vecās elektroinstalācijas nomaiņa kāpņu telpā, jo tā bija katastrofālā stāvoklī: pastāvīgi izsīta drošinātājus, reizēm pat dzirksteļoja. Iespējams, ka no ugunsgrēka koka māju paglāba tikai dūmu detektors kāpņu telpā.

– Elektriskās strādāja trīs dienas un visu saveida teicamā kārtībā. Pateicība viņam! – saka iedzīvotāji.

Par saprātīgu samaksu

Pēc tam, kā stāsta Marianna, dzīvokļu īpašnieki sāka apsvērt iespējas, kā remontēt jumtu:

– Izskatījām piedāvājumus, ko mums iedeva pārvaldnieks *Rīgas namu apsaimniekotājs*, meklējām variantus paši, pieaicinot dažādas firmas, bet katra saņemtā tāme, pat ņemot vērā mūsu uzkrātos 10 tūkstošus eiro, bija *nepaceļama*. Tikai pēc vairākiem mēnešiem mums uzsmaidīja veiksmē: ar mums sazinājās atbildīgā par mūsu māju apsaimniekošanas uzņēmumā un paziņoja, ka ir atrasta jumtiņu firma, kas ir gatava veikt ne to vienkāršāko jumta remontu par saprātīgu samaksu – 20 tūkstošiem eiro, turklāt dodot garantiju izpildītā darba kvalitātei.

Mājas iedzīvotāji vienbalsīgi apstiprināja tāmi. Trūkstošo summu pārvaldnieks aizdeva un piedāvāja atmaksas grafiku trīs gadu laikā. Tagad katram īpašniekam būs jāmaksā 30–40 eiro mēnesī,

(atkarībā no piederošās platības), bet māja ir glābta no sabrukšanas un mums vairs nenāksies ciest pastāvīgas noplūdes.

– Šī bija mūsu izeja no bezcerīgas situācijas, tādēļ iedzīvotāji lēmumam piekrita vienbalsīgi, – uzsver mājas vecākā Marianna.

„Esam pateicīgi visiem, kas palīdzēja organizēt remontu!”

Remonts sākās, kolīdz bija noformēti visi dokumenti, un tagad, rudenī, iedzīvotāji jau var pārliecināties, ka no griestiem vairs netek.

– Mums ļoti paveicās, jo līgumu paspējām noslēgt, pirms būvmateriālu cenas strauji paaugstinājās, – uzskata mājas vecākā. – Paldies firmai *VVALL* par veikumu. Paldies arī mūsu apsaimniekotājam *Rīgas namu apsaimniekotājs* par atbalstu un finansējuma piešķiršanu. Tagad mums ir jauns jumts un nav jābaidās, ka māju atzīs par avārijas stāvoklī esošu un mums visiem lūgs izvākties no saviem dzīvokļiem. Tagad kopā ar kaimiņiem domājam par fasādes remontu.

„Ļoti iepriecināja tas, ka būvdarbu laikā mums neradās nekādi papildu izdevumi. Apmaksājām būvfirmai tikai to summu, ko sākumā apstiprinājām tāmes izskatīšanas laikā.”

Marianna, mājas Parādes ielā 3A Rīgā vecākā

Šifera vietā – drošs bezazbesta segums

Mājas Parādes ielā 3A jumta remontu komentē būvfirmas *VVALL* pārstāvis Valērijs Šakins:

– Šīs mājas jumta stāvoklis bija sliktāks par ierasti sliktu jumtu. Māja savulaik bija degusi, turklāt segums bija tecējis ilgstoši. Rezultātā jumta nesošās konstrukcijas sijas bija sapuvušas un gāzušās. Mums nācās mainīt ne tikai jumta segumu, bet arī daļēji atjaunot latojumu.

Būvniekiem, pēc Valērija Šakina stāstītā, nācās izmantot domkratus noslīdējušo jumta spārnu pacelšanai to vecajās vietās, kā arī būvēt koka konstrukcijas stiprināšanai.

– Savukārt saglabājušās koka konstrukcijas šai mājai kalpos vēl ļoti ilgi. Tā ir vesela zinātne – kokus senāk gatavoja, ievērojot sezonālātāti, proti, tos zāģēja ziemā, kad mežs *guļ*. Tādēļ mājās, kas būvētas pirms 100–120 gadiem, mēs sastopam tik stipras koka konstrukcijas, ka, iesitot pa tām, atlec dzirksteles. Tagad mežu cērt visu gadu, tāpēc šādu kvalitāti vairs nepanāk.

Pēc eksperta teiktā, ja darbus mājai Parādes ielā 3A būtu izdevies noorganizēt desmit gadus agrāk, remonts dzīvokļu īpašniekiem izmaksātu ievērojami lētāk:

– Mājai būtu saglabājušās visas koka konstrukcijas un nāktos nomainīt tikai jumta segumu.

Veco šifera jumtu Mariannas mājā nomainīja uz tā sauktajām eternīta loksēm. Tās, gluži tāpat kā šiferis (tikai bez azbesta), ir viļņotas loksnes, kurām ir ilgs kalpošanas mūžs.

– Iedzīvotāji ir ļoti pateicīgi, viņi bija noguruši dzīvot ar *sietu* virs galvas, – saka Valērijs Šakins. – Nākotnē, ja mājas iedzīvotāji vēlēties, mēs varam piedāvāt arī bēniņu pārseguma siltināšanu.

Iedzīvotājiem ir grūti sakrāt remontam

Būvnieks atzīmē, ka jumtu stāvoklis Rīgā pasliktinās. Iedzīvotājiem ir ļoti grūti sakrāt naudu remontam.

– Situācija varētu mainīties, kad tauta kļūs bagātāka. Bet tagad... Cilvēki sāk meklēt remonta iespējas tikai tad, kad jumts gāžas viņiem gultā iekšā. Kamēr nelaime nav notikusi, cilvēki ir gatavi bezgalīgi iztapsēt bēniņus ar plēvēm, nolikt spaiņus un pat veselas vannas ūdens savākšanai.

Turklāt laimējušas ir tās mājas, kuras ar remontu pasteidzās. Patlaban būvmateriālu cenu kāpums iedzīvotājiem cerības uz remontu padara vēl neizpildāmākas.

Koksne, kā stāsta V. Šakins, beidzamajā laikā ir sadārdzinājusies par 100–120%, eternīts – aptuveni par 40%, turklāt tas kļuvis par deficītu:

– Tas ir saistīts ar būvmateriālu pārdošanas tirgu pārdali, mums ir kaimiņi (Lietuva un Polija), kuri ir gatavi pārķert visas būvniecības materiālu partijas. Ražotājiem ir izdevīgi vagoniem sūtīt materiālus uz šīm valstīm, nevis strādāt ar maziem pasūtītājiem.

Vārdu sakot, tāmes uz jumta materiāliem vidēji pieaugs par 40–50%, būvniekiem nākas *sarauties*, lai iedzīvotājiem nodrošinātu pieejamu pakalpojumu. Sakarā ar to gribu atzīmēt, ka uzteicami ir tie iedzīvotāji, kuri pērn izremontēja jumtus. Tie, kuri veikt darbus paspēja šogad, ir trīskārši malači, jo tūlīt sagaidāms nākamais cenu kāpums. Piemēram, kokzāģētavas gatavoja pacelt cenas vēl par 60%, jo tas ir saistīts ar energoresursu cenu kāpumu. Pēc būvizrādījumu cenām Latvija tuvojas Lielbritānijai.

– **Daži eksperti uzskata, ka 2022. gadā būvdarbu cenas varētu samazināties.**

– Nē, samazinājuma nebūs. Gluži pretēji – energoresursu cenu kāpuma ietekmē situācija tikai pasliktināsies. Taču neaizmirstiet, ka, piemēram, mēs esam gatavi veikt jumta remontdarbus arī tagad, rudenī, tādēļ iedzīvotājiem vēl ir iespēja laikus pasūtīt pakalpojumu un apsteigt kopējo sadārdzināšanos. **K**

Kā saņemt tāmi jumta remontam no firmas VVALL?

Par visiem jumta remonta jautājumiem var vērsties tieši pie uzņēmuma *VVALL* pārstāvja Valērija Šakina pa tālruni **26110051**.